

Mate Kapović
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
mkapovic@ffzg.hr

Širenje nastavka *-i* u genitivu množine *e*-deklinacije u suvremenoj štokavštini¹

U članku se govori o širenju nastavka *-i* u genitivu množine *e*-deklinacije iz riječi sa suglasničkom skupinom na kraju osnove (kao što su *majki* ili *Dalmatinki*) i na primjere bez suglasnika (kao što su *baki* ili *sezoni*) u suvremenoj standardnoj ili standardu bliskoj štokavštini, o čemu se u literaturi dosad rijetko raspravljalo. Navode se primjeri iz živoga suvremenoga jezika za takve oblike genitiva množine (uglavnom s interneta) te se povijesno i strukturalno analizira širenje toga nastavka.

Uvod

U standardnoj štokavštini² nastavak je gen^{mn} *e*-deklinacije (povijesno gledano: *ā*-osnovâ) najčešće *-ā*. To *-ā* ima dvije specifičnosti – uvijek je dugo i slog ispred njega uvijek je dug³. Odatle novoštokavske sinkronijske alternacije kao *žena* – gen^{mn} *žénā* ili *krava* – gen^{mn} *krāvā* (vidi još dolje).

Situacija je kompleksnija kod imenicâ sa suglasničkom skupinom na kraju osnove, tj. ispred nastavka. Tamo postoje tri načina tvorbe genitiva množine⁴. Najstariji je tip, i danas neproduktivan, onaj s umetanjem nepostojanoga *-ā-* (koje je također uvijek dugo) i nastavkom *-ā*: *bitākā*, *pješāmā*, *zemáljā*, *sestárā*. Drugi je tip nastavak *-ā* bez umetanja nepostojanoga *-ā-* u suglasničku skupinu, npr. *sôrtā*, *kántā*. Treći je, najmlađi, ali i danas najproduktivniji, tip s nastavkom *-ī* s čuvanjem suglasničke skupine (i bez duljenja osnove, tj. prethodnoga vokala ispred nastavka ako je u osnovnom liku kratka), npr. *vôčkī*, *sânjkī*, *mâjkī*. Katkada se kod iste imenice mogu sresti i sva tri oblika, no takvi su

- 1 Na korisnim primjedbama na prvu verziju članka zahvaljujem Mislavu Beniću, a veliku zahvalnost na brojnim izvrsnim komentarima dugujem i slušateljstvu na Zagrebačkom lingvističkom krugu (pogotovo Branki Tafri i Anti Petroviću), gdje sam 6. ožujka 2018. predstavio ovo istraživanje. Posebna zahvala ide Jurici Polančecu koji mi je pomogao oko korpusnoga pretraživanja podataka.
- 2 Standardna štokavština kao naziv obuhvaća sve novoštokavske standardne varijante (hrvatska, srpska, bosanska, crnogorska) i podvarijante (kao što su ijekavska srpska varijanta u BiH i Srbiji, jezik Srba u Hrvatskoj itd.).
- 3 Za povijesnu akcentološku analizu usp. Kapović 2015: 274–276, 365–366, 537–540.
- 4 Usp. npr. Maretić 1963: 176–177, Težak i Babić 1971: 80, Jahić, Halilović i Palić 2004: 210, Silić i Pranjčković 2005: 110, Klajn 2005: 65, Čirgić, Pranjčković i Silić 2010: 76.

slučajevi najrjedi: *nàranāčā – nàrānčā – nàrānčī, kàtēdārā – kàtēdrā – kàtēdrī*. Najčešća realna dvostrukost jest, čini se, ona s nepostojanim *ā* i s nastavkom *-ī*, npr. *pošiljākā* i *pošiljkī*, *prímjedābā – prímjedbī*, te ona s *-ā* s čuvanjem suglasničkoga skupa i *-ī*, npr. *kántā* i *kántī*, *tórbā* i *tórbī*, *sekúndā* i *sekúndī*.

Suglasnički skupovi *-st-*, *-zd-* (te *-št-*, *-žd-* i *-šč-*, *-šć-*) mogu biti drugačiji od ostalih suglasničkih skupova s obzirom na to da i inače imaju poseban fonotaktički položaj (*-st/-zd/-št/-žd* jedini se javljaju na kraju riječi u riječima slavenskoga porijekla) pa tu nikad nema ubacivanja nepostojanoga *-ā⁵* (jer se ti skupovi izvorno ne ponašaju kao pravi suglasnički skupovi), a oblici na *-ā* ili su češći nego inače kod suglasničkih skupova (često *krástā*, *vístā*, *gāzdā*, *brázdā* uz varijante *krástī*, *vístī*, *gāzdī*, *brázdī*⁶) ili čak jedini (*céstā*, *zviјézdā*)⁷.

Neki oblici koji se spominju po gramatikama danas su zastarjeli, eventualno izrazito regionalni ili čak artifičijelni⁸ (npr. gen^{mn} tipa *feudālkā*⁹ umjesto *feudālkī*)¹⁰, bar u nekakvoj nadregionalnoj upotrebi¹¹, premda bi trebalo napraviti konkretnije istraživanje realnoga jezika kako bi se utvrdilo pravo stanje. Koja će imena imati koje varijante (neke će imati sve tri, neke dvije, a neke samo jednu od triju) te koliko će koja od njih biti frekventna, varira leksički i zemljopisno¹². Svakako je u genitivu množine velika fluktuacija i standardna norma (tj. ono što se formalno propisuje/zapisuje u normativnim priručnicima) ne odgovara nužno uvijek realnoj praksi u smislu bilježenja svih realno postojećih varijanata. Npr. u ERj se kao gen^{mn} od *pjěsma* navodi samo *pjěsāmā* (što i jest oblik koji je jedini ili bar najčešći u štokavskom), dok se u praksi, iako puno rjede, može sresti i mladi lik *pjěsmī*¹³.

5 Usp. npr. Jahić, Halilović i Palić 2004: 210, Klajn 2005: 65, Čirgić, Pranjković i Silić 2010: 76.

6 Gdje će se što javljati, ovisi o govorniku i govoru. U nekim govorima npr. *vístā* i *brázdā* imaju samo takav genitiv.

7 S jedne strane, ARj npr. navodi samo gen^{mn} *brázdā*, dok puno kasniji ERj navodi *brázdā/brázdī* (usp. već i kod Vuka i *brázdī – Maretić 1963: 177*). S druge strane, ERj ima samo *zviјézdā*. Budmani (1867: 35) ima samo *lástā*, *táštā*, *zviјézdā*, ali vidi u nastavku za Konavle.

8 U starijim se gramatikama navode i likovi kojih svakako više nema u običnoj praksi u standardnom dijalektu, usp. kod Maretića (1963: 177) oblike kao *gūžāvā*, *Crnògorākā*. I u dijalektima zna biti oblikā koji više nisu uobičajeni u nadregionalnoj štokavštini (tj. standardnoj i supstandardnoj i općejezičnoj upotrebi), usp. npr. u Prapaticama (Vrgorska krajina, moji podaci) arhaično *mázgā* prema uobičajenom *mázgā/mázgī*.

9 Silić i Pranjković 2005: 110.

10 Usp. u ERj: XIV: »likovi tipa *prírēdbā* ne navode se kao rijetki i kao nerealni«. Ipak, usp. za organske govore npr. u Imotskom i Bekiji (Šimundić 1971: 106) gen^{mn} *rěšetkā* uz *rěšetākā*, *pripovītkā* uz *pripovītkā*.

11 Dakle, u standardnom dijalektu i supstandardnoj upotrebi.

12 Razlika može biti i semantička, npr. *mārākā* ('novac; poštanske marke') i *márkī* ('korporacijske marke, brendovi').

13 Ilustracije radi, korpusna pretraga mrežnoga korpusa *hrWaC* 15. 3. 2018. našla je 60.445 rezultata za gen^{mn} *pjesama*, 816 rezultata za gen^{mn} *pjesma*, a 936 rezultata za gen^{mn} *pjesmi*. Pretragom samo za domenu *forum.hr* (što je najveći hrvatski internetski forum) nadeno je 3.711 pojava za gen^{mn} *pjesama*, 67 za gen^{mn} *pjesma*, a 99 za gen^{mn} *pjesmi* (zanimljivo, u postotku je to puno veći udio gen^{mn} *pjesmi* nego u cijelom korpusu). U srpskom korpusu (*srWaC*) gen^{mn} *pesama* javlja se 16.733 puta, gen^{mn} *pesma* 115, a gen^{mn} *pesmi* 116. U bosanskom korpusu (*bsWaC*) rezultati su: *pjesama* (8.550), *pjesma* (115), *pjesmi* (118). Noviji gen^{mn} *pjesmi* može se naći i u tekstovima na standardnom dijalektu – usp. iz jednoga članka na internetskom portalu rečenicu: »Prosječna osoba će, barem prema istraživanju, većinu ovih *pjesmi* prepoznati u dvije do tri sekunde«.

Da su oblici na *-ī* mladi, vidi se po štokavskim govorima, npr. istočnohercegovačkima i južnoštokavskima (dubrovačko područje, Crna Gora), u kojima taj nastavak u potpunosti izostaje te se javlja samo staro *-ā* (s umetanjem nepostojanoga *ā* kod suglasničkih skupina ili ne)¹⁴. Usp. npr. u Konavlima (Kašić 1995: 319–320) *Crnògorākā, Ērcegovākā, mājākā*¹⁵, *vātārā, kántā, mólbbā, čāvkā, šétñā, rádñā* itd. Autorica za Konavle izravno napominje da u »našoj građi nismo našli ni jedan primer za genitiv množine ovih imenica na *-i*.«¹⁶

Nepostojanje (dijela) zanaglasnih dužina ili općenito tonskoga naglaska u govorima morfološki bliskima standardu (koje bismo mogli zvati »standardo-idnima«), bilo da je riječ o izvorno štokavskim lokalnim govorima ili ne, ne mijenja situaciju što se tiče promatranoga padeža. Tako npr. u Osijeku ili Splitu nalazimo *krāvā* bez dužine, dok se u Zagrebu ili Rijeci¹⁷ gen^{mn} *žēna* ni po čemu ne razlikuje od nom^{mn} *žēna*, dok se gen^{mn} *bitki* ni po čemu ne razlikuje od dat^{id} *bitki* (s tim da se u dat^{id} eventualno može ostvariti *bīci* sa sibilizacijom).

Povijesno gledano, mladi nastavak *-ī* u gen^{mn} *e*-deklinacije, koji zamjenjuje starije *-ā*, dolazi iz *i*-osnovā (poput *nōc* – gen^{mn} *nōcī*). To je, što se tiče imeničke deklinacije, bio i jedini mogući izbor (izuzmemo li rjeđe stare dvojinske nastavke *-ijū* i *-ū*). Ako se nastavak *e*-deklinacije *-ā* išao nečim mijenjati, to je moglo biti, što se imeničkih genitivnih oblika tiče, samo *-ī* iz *i*-osnova (koje su uvijek ženskoga roda – kao i većina imenicā *e*-deklinacije). Isti se nastavak rjeđe javlja i u *a*-deklinaciji muškoga roda, gdje je ili ostatak starih *i*-osnovā muškoga roda (koje su u međuvremenu promijenile ili rod ili deklinaciju s obzirom na to da su nestale kao kategorija), kao u gen^{mn} *mrāvī* (uz mlade *mrāvā*), ili se sekundarno širi, kao u gen^{mn} *zūbī* (uz starije *zūbā*). Nastavak *-ī* također može dolaziti, bar dijelom i bar u nekim govorima, i iz pridjevsko–zamjeničkog *-ī* < *-īh* nakon nestajanja *h* u štokavskom od 17. stoljeća¹⁸ (Brozović i Ivić 1988: 13).

14 Zanimljivo, Čirgić, Pranjaković i Silić (2010: 76) pak za standardni crnogorski tvrde da oblici na *-ī* prevladavaju u slučaju suglasničkoga skupa, ne pokazujući pri tome ni preskriptivističkih tendencija za preferiranje nastavka *-ā* kao u Hrvatskoj (za što vidi u nastavku).

15 Griješi, dakle, Maretić (1963: 176) kad kaže za *majaka* (i *vojsaka*) da se ti oblici mogu »nać i u gdje kojega književnika, ali narod ih jamačno ne govori.« Oblik *mājākā* navodi i Peco (1961: 25) za Ortiješ kraj Mostara te Šimundić (1971: 106) uz varijantu *mājkhā* za Imotsku krajinu i Bekiju.

16 S jedne strane, u Ivšićevu (1907: 135) staroštokavskom Šaptinovcu također nema nastavka *-i*, nego se javljaju stari oblici s nultim morfemom i nepostojanim *a* kao gen^{mn} *perūšak(a)*, *tafišak(a)*, *šarāga(a)* itd. S druge strane, za Posavinu, nešto južnije, Ivšić (1913/II: 15–16) kaže da se češće »nego u književnom govoru čuje gen. pl. na *-i*« pa od primjerā sa suglasničkim skupom navodi gen^{mn} *bānkī*, *crkvī*, *gājdi*, *glāvñi*, *tōrbī* itd. (za primjere bez suglasničkoga skupa vidi na kraju članka).

17 Zagreb je izvorno kajkavski, a Rijeka čakavska, ali njihovi su suvremeni gradski govori, ostavimo li po strani najarhaičnije gradske lokalne varijetete i uzmemo li u obzir njihove najproširenije varijante, morfološki gotovo pa istovjetni standardu (tj. nadregionalnom općem jeziku).

18 Ako je za širenje *-ī* osim *i*-osnovā bio presudan i pridjevsko–zamjenički nastavak, onda neće biti čudno što toga nastavka nema u govorima tipa konavskoga, koji upravo vidjesmo, jer ondje u gen^{mn} zamjenicā i pridjevā nalazimo ne *-ī(h)* nego *-ijeh*, s eventualnim kasnijim razvojem u *-ijeg*, *-ijek* ili *-ije* (usp. Kašić 1995: 85, 88–89).

Širenje je mladega nastavka *-ī* u *e*-deklinaciji iza suglasničkih skupina povezano s gubitkom nepostojanoga *-ā-* u takvim skupinama¹⁹ – kada u oblicima kao *mòlitāvā* počinje tendencija uklanjanja nepostojanoga *-ā-* u gen^{mn} analogijom prema drugim padežima (tj. umetanje *-ā-* prestaje biti produktivno, možda prvo u novijim posudenicama), varijanta *mòlitvā* bila je slabija od *mòlitvī* jer je previše slična nominativu (unatoč naglasnim i kvantitativnim razlikama – u nekim oblicima, kao *prírēdbā*, samo kvantitativnim) pa je oblik s *-ī* jednostavno razlikovniji, pogotovo u govorima u kojima se zanaglasne dužine počinju gubiti (vidi još dolje).

Razumno je pretpostaviti da će se u flektivnom jeziku kod izbora između oblika gen^{mn} koji je istovjetan nom^{id} i onoga koji nije javiti tendencija širenja razlikovnijega nastavka. Naravno, takve tendencije ne možemo smatrati apsolutnima – s obzirom na to da će se nom^{id} i gen^{mn} morfosintaktički zapravo rijetko preklapati, potencijalni sinkretizam tu nije nužno komunikacijski problematičan. To, uostalom, vidimo npr. u suvremenom zagrebačkom govoru gdje je gen^{mn} *e*-deklinacije (tipa *žena*, *oluja*) vrlo često potpuno identičan nom^{id} i to komunikacijski funkcionira bez ikakvih problema (to vrijedi i za neke imenice *a*-deklinacije kao *konja*, *junaka* gdje je gen^{mn} = gen^{id} u Zagrebu). Čak i puno opsežniji slučajevi sinkretizma nisu nužno problematični – npr. u *i*-deklinaciji čitav niz padežâ završava na *-i* (a sinkretizam je još veći zanemare li se naglasne i duljinske razlike u nekim padežima koje u Zagrebu, primjerice, ne postoje – vidi u nastavku), kao što su u novoštokavskom i mnogim drugim dijalektima izjednačeni i nastavci dat/lok/instr^{mn} na *-ma* u svim deklinacijama (iako ih drugi slavenski jezici očuvane deklinacije razlikuju).

Novi genitiv množine na *-i* – građa

U ovom ćemo radu govoriti o širenju nastavka *-i* u štokavštini (u Hrvatskoj, BiH, Srbiji i Crnoj Gori) iz riječi *e*-deklinacije sa suglasničkom skupinom na kraju osnove na neke riječi koje na kraju osnove imaju samo jedan suglasnik (dakle iz tipa *dvójkī* na tip *bákī*). Tako npr. u govornoj riječi *žvaka*²⁰ ‘žvakaća guma’ uz stariji gen^{mn} *žvaka* nalazimo i noviji gen^{mn} *žvaki* (tako, recimo, u Zagrebu). Tu vidimo da sinkronijski nastavak *-i* više nije ograničen samo na riječi sa suglasničkom skupinom na kraju osnove. Takvi se inovativni genitivi javljaju u govornom jeziku, ali i u tekstovima na standardnom dijalektu²¹ jer ih govornici očito ne percipiraju kao inovativne, govorne ili nestandardne.

19 Zahvaljujem Mislavu Beniću na raspravi i lucidnim zapažanjima o ovome.

20 Primjere pišemo bez naglasnih znakova jer se odnose na različite mjesne izgovore, jer su potvrde najčešće iz pisanih tekstova i jer u nekima od mjesnih izgovora, npr. u zagrebačkom, ionako nema ni razlikovne dužine ni tonskoga naglaska.

21 Za termin *standardni dijalekt*, još uvijek neobičan u kroatističkoj terminologiji (ali ne i npr. u anglofonskoj sociolingvistici), usp. npr. Trudgill 2002: 165. Termin ima istovjetno značenje kao i u nas uobičajeni *standardni jezik*, samo što se izborom riječi *dijalekt* umjesto *jezik* namjerno izbjegava inače postojeća i performativna konotacija da je samo standardna varijanta jezik, dok dijalekti i ostali nestandardni varijeteti to nisu.

Navedena morfološka promjena jedna je od promjenâ u toku koje se trenutno događaju u jeziku²². O njoj je ovaj autor već pisao u kontekstu zagrebačkoga govora (Kapović 2006: 65–66), navodeći nove zagrebačke genitive množine *gigi*, *glavi* (u značenju ‘100 jedinica neke valute’), *teti*, *pivi*, *pljugi*, *žvaki*. Promjenu je uočio i Marković (2012: 280–281), koji navodi moguće gen^{mn} na *-i* od *kuna*, *piva*, *proba*, *minuta*, *žirafa* i sl. za koje kaže: »norma još ne dopušta, ali u razgovornim je regioletima prošireno«.

Cilj je ovoga rada razmotriti koliko je taj fenomen širenja nastavka *-i* u gen^{mn} *e*-deklinacije proširen leksički i zemljopisno, u kojim i kakvim riječima te kako tu promjenu objasniti. Naravno, rezultati koje ćemo dati nužno su provizorni i početni s obzirom na to da su donekle ograničeni metodologijom te ovaj rad, shodno tomu, ne pretendira dati završnu riječ o promatranom problemu.

Metodologija je ovoga rada razmjerno jednostavna. Autor je nastojao naći što više potvrđâ za primjere novoga tipa genitiva množine (s nastavkom *-i* u riječima *e*-deklinacije bez dvaju suglasnika na kraju osnove) te ih onda, koliko je to moguće, analizirati. Popis imenicâ koje mogu imati taj inovativni nastavak, naravno, ne pretendira biti iscrpan te ga zacijelo možemo naći u još dosta njih. Uza sve oblike donosimo bar jednu potvrdu iz živoga, suvremenoga jezika – u pravilu je riječ o potvrdama s interneta (nešto je primjerâ i iz govora)²³. S obzirom na to da se dotični novi genitivni oblici javljaju često u nestandardnom jeziku, u slengovskim riječima i da je riječ, čini se, o relativno novijoj pojavi (barem kad se radi o najnovijem širenju nastavka *-i*), stariji, lektorirani i formalniji tekstovi uglavnom nisu od prevelike koristi. Na internetu se u njegovih više od dva desetljeća šire upotrebe nagomilao ogroman jezični korpus živoga i neartificijelnoga jezika – na forumima, blogovima, na portalima i stranicama različitih vrsta, u komentarima ispod članaka na portalima, društvenim mrežama itd. Proučavamo li jezičnu pojavu koja se događa u suvremenom jeziku (a čiju upotrebu govornici uglavnom nisu osvijestili i koja se može odraziti u pismu), sasvim je logično okrenuti se internetu kao izvoru grade. Dakako, to što su potvrde uglavnom s interneta ne znači da se ne radi o vrlo različitim funkcionalnim stilovima – tu ima i službenih dokumenata, i članaka iz novinâ na standardu, i oglasâ, i pisanoga kolokvijalnog jezika itd.

22 Od drugih morfoloških promjena možemo spomenuti npr. nove dvostruko označene komparative kao *više interesantniji* uz starije *više interesantan* i *interesantniji* (Kapović 2006: 66), brkanje brojevnoga oblika (malinĉ) i gen^{mn} iza brojeva oba/2/3/4 (u Zagrebu), npr. *četiri policajaca* (umj. *policajca*), a od fonoloških gubljenje čitavoga niza suglasnika u intervokalnopoložaju, npr. *neam* ‘nemam’, *goina* ‘godina’, *niako* ‘nikako’, *tre* ‘treba’, *noa* ‘nova’ i sl. (Kapović 2006: 63–64, Kapović 2011a: 20–23, Kapović 2011b: 48).

23 Uz rečenične potvrde ne navodimo izvor u smislu internetskih poveznica jer je sve potvrde razmjerno lako naći na internetu njihovim upisivanjem u tražilicu (treba tražiti čitave rečenice između navodnikâ) pa nema potrebe tekst opterećivati brojnim poveznicama. Potvrde se iz govora ili sa (zatvorenih) društvenih mreža (ili npr. forumâ), kojih je manjina, naravno, ne može naći na taj način.

U traženju potvrđâ nije se nužno išlo u smjeru traženja što više potvrđâ ili što zemljopisno raznovrsnijih potvrda²⁴, za utvrđivanjem frekvencije novih genitivnih oblika ili njihovom morfosintaktičkom reprezentativnošću i raznolikošću. Dosta je potvrđâ iz neformalnijih tekstova, npr. napisâ na forumima, blogova, komentara na portalima i sl., no dosta ih ima i iz tekstova na portalima, pisanima standardom, što upućuje na to da se novi genitivni oblici uglavnom ne percipiraju kao nestandardni.

U nastavku navodimo 129 riječi u novom genitivu množine²⁵, rečeničnu potvrdu (uglavnom s interneta²⁶), tip teksta u kojem se potvrda javlja i lokalizaciju ako se može utvrditi (zemlja se gotovo uvijek može utvrditi²⁷, a preciznija lokalizacija ponekad²⁸).

Tablica 1 – novi genitivi na *-i* u riječima bez suglasničkoga skupa na kraju osnove

internetski izvori: blog, *chat* (javni), članak na portalu [portal], društvene mreže (Facebook i druge), internetski oglas [oglas], komentar ispod teksta na portalu [komentar], napis na forumu [forum], mrežni bilten, pjesma (tekst pjesme objavljen na internetu), *podcast*, privatna elektronička komunikacija [PEK], roman (ulomak romana), Wikipedija, zapisnik (objavljen na internetu)

gen ^{mn}	potvrda	izvor	mjesto
<i>alternativi</i>	Evo nekih <i>alternativi</i> .	forum	Zagreb
	(...) kao i veznom jer tu nemamo mnogo <i>alternativi</i> (...)	(zatvoreni) komentar	Srbija
<i>babi</i>	(...) imam puno <i>babi</i> i tetki oko mene (...)	forum	Hrvatska
	To triput pu protiv uroka, meni je dosta tih <i>babi</i> Vangi, zato živim za budućnost i podrzacu javno politiku vlade (...)	komentar	Srbija
<i>baki</i>	u ono vrijeme puno <i>baki</i> je ovo radilo (...)	komentar	Hrvatska
	(...) bilo je mnogo <i>baki</i> i deka koji imaju decu (...)	komentar	Srbija

24 U nekim je slučajevima bilo lako utvrditi iz koje regije potječe oblik (po drugim jezičnim i pravopisnim oblicima, po mjestu objave, po autoru – u slučaju novinara lako je znati odakle su i gdje žive, dok korisnicima na forumu ponekad piše odakle su na profilu – ili drugim indicijama), dok ponekad to nije bilo moguće utvrditi. Lokalizacija je nekad komplicirana jer, recimo, govornik može biti porijeklom iz Dalmacije, a živjeti u Zagrebu, pa je u takvim primjerima teško znati odakle »vuče« nove genitive množine. U takvim (vrlo rijetkim) primjerima provizorno bilježimo i mjesto porijekla i mjesto trenutnoga prebivanja (ako su poznata). Ako se nije moglo odrediti preciznije, pišemo barem državu, no, kako je već rečeno, potvrde služe ilustracije radi, a ne za preciznu lokalizaciju primjera.

25 Opreza radi treba reći da u nekim slučajevima, kada je primjerâ s novim *-i* jako malo, eventualno u izvoru može biti riječi i o omašci. No broj je takvih slučajeva zacijelo beznačajan.

26 Potvrde se prenose kako su i napisane (no uz uklanjanje emotikonâ), sa svim omaškama, bez dijakritikâ ako ih nema, bez unošenja razmakâ i sl.

27 Zemlju je lako utvrditi, kako rekospo, po jeziku i pravopisu, po mrežnoj adresi te po nekim drugim informacijama (npr. na forumima i oglasima često piše točna lokacija).

28 Za genitive množine koji su jako uobičajeni u Zagrebu to je posebno naglašeno u fusnoti.

<i>banani</i>	Ja sam uvijek jeo puno <i>banani</i> (...)	komentar	Hrvatska
	Dakle mnogo <i>banani</i> ,grožnji,itd je bilo uvezi toga i nemoj toga spominjati drug...Ako te baš ono interesuje javi se na PM pa da ti kažem,al vjeruj ne želiš znati...	forum	ijekavština (Srbija ili BiH)
	(...) jer bi bez tih <i>banani</i> bio prosečan i u odbrani	komentar	Srbija
<i>bandaži</i>	gle, onak sam i ja doskočila 500 puta. malo walk it out, za 2 dana max sam ko nova i to bez <i>bandaži</i> , vrhunske fizioterapije itd.	PEK	Zagreb
<i>bani</i> ²⁹	ma nema šane da dam 5 <i>bani</i> za upad!	internetski rječnik	Zagreb
<i>bebi</i>	Meni je 95% tih malih <i>bebi</i> ružno (...)	forum	Hrvatska
	(...) vjeruj mi da ima i tako malih <i>bebi</i> .	forum	BiH
<i>blokadi</i>	šest <i>blokadi</i>	govor	Zagreb
	(...) progledala sam na vrijeme sva sreća i osjećam mnogo <i>blokadi</i> unutar sebe (...)	forum	Hrvatska
	Ima još jedna posljedica tih <i>blokadi</i> .	forum	Hrvatska
<i>bradi</i>	(...) vlasti su otpočele kampanju protjerivanja velova i dugih <i>bradi</i> u nastojanju da »ublaže vjerski ekstremizam« (...)	portal	BiH
	i nadam se da to sapuna svaki dan jer sta sam sve procitala po pitanju tih dugih <i>bradi</i> na licu ma bljak	forum	BiH
<i>briji</i>	Nakon koja 3 sata se i upalio nekako i našao sam Doom II i reko da to moram opet preći, bez hackova i tih <i>briji</i>	forum	Hrvatska ³⁰
<i>bubi</i>	Danas sam ostavio otvoren prozor pošto je bilo lijepo vrijeme,a kad sam se vratio u sobi mi bilo oko 30tak tih <i>bubi</i> ,ja reko da zahvatilo samo moje područje,al sad vidim da su po cijeloj RH	komentar	Hrvatska
<i>budali</i>	jao kad smo kod tih <i>budali</i> ja sam jutros prolupala	forum	Srbija
	(...) moguće da se neko zeza jer ima svakakvih <i>budali</i> koje nemaju pametnijeg posla (...)	forum	Rakitje / Sv. Nedelja

29 '10 jedinica neke valute', slengovski oblik, izveden od banka u istom značenju (usp. stranicu Žargonaut na internetu). Usp. i zanimljivu razliku između *pēt bānākā* ('novčarskih ustanova') i *pēt bānkī* (sleng: '50 godina').

30 *Brija* je zagrebački slengizam.

<i>bulji</i> ³¹	znam da je softica skoro pet <i>bulji</i> .	forum	Dubrava (Zagreb)
<i>butelji</i>	Poznati francuski glumac se pohvalio da svakodnevno pije i do 14 <i>butelji</i> vina.	portal	Hrvatska
	Zagreb: Toni Cetinski popodne proveo s bratom Mateom ispijajući par <i>butelji</i> vina	opis fotografijâ	Hrvatska
<i>caki</i>	Ima tu još puno <i>caki</i> ...	forum	Hrvatska
	Ima tu jako puno <i>caki</i> koje su otprilike teške (...)	forum	Banja Luka
	Zbog posla moram da vodim računa o svom izgledu i šminka se podrazumeva, tako da je ovo jako odličan video, puno <i>caki</i> i trikova.	komentar	Srbija
<i>cipeli</i>	Imam jedan poseban par <i>cipeli</i> u kojima izvodim breakdance.	portal	Hrvatska
	Uhvaticete sebe da se premišljate oko kupovine novih <i>cipeli</i> ili sata sada kada znate da imate muža/ženu (...)	blog	Srbija
<i>crti</i>	Zoven vučnu službu da povuče par <i>crti</i> .	pjesma	Split
	Pokušajte izvući nekoliko <i>crti</i> blizu ruba gornjeg kapka (...)	portal	Hrvatska
<i>cugi</i>	(...) odete na par <i>cugi</i> (...)	portal	Hrvatska
	morat ću puno <i>cugi</i> platiti ako ovo osvojim	društ. mreže	Zagreb ³²
<i>čaši</i>	Nove kolekcije keramičkih šolja, staklenih <i>čaši</i> i krigli – Crvena zvezda i Partizan.	oglas/društ. mreže	Srbija
<i>čuki</i>	pet <i>čuki</i>	podcast	Zagreb ³³
<i>dlaki</i>	(...) brat je oštro negodovao time da je to odvratna životinja i da će biti puno <i>dlaki</i> okolo (...)	forum	Hrvatska
<i>droci</i>	tako im i treba da, ne zalim ni jednu od tih <i>droci</i> , kad su znale letit za kitom eto im sad	komentar	Hrvatska
	a vidim da si i ti neka klasična heytera i poput većine <i>droci</i> iz države uradila bi svašta za kes (...)	komentar	Srbija

31 Istoznačnica riječi glava u smislu '100 novčanih jedinica' (i u primarnom smislu), oblik tipičan za Zagreb (u Beogradu, ali i Osijeku, znači 'guzica', a ne 'glava').

32 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu.

33 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu (u značenju 'sat' kao vremenska jedinica).

<i>drolji</i>	sve puno <i>drolji</i> i sponzorusa ...	forum	Zagreb
	Điz čak smo bili do Melina se dokotrljali, al nije bilo baš mnogo <i>drolji</i> ..	blog	Zagreb
	Kad nije bilo fejsbuka, nije se znalo koliko <i>drolji</i> ima na ovom svetu!	komentar	Srbija
<i>ekipi</i>	Nema puno <i>ekipi</i> koje na San Siru mogu zabiti dva gola u posljednjih deset minuta (...) ³⁴	portal	Rijeka
	Sukladno procedurama ISO standarda 14001 koji je dodijeljen BinaIstri te u cilju provjere pravilnog postupanja naših <i>ekipi</i> u slučaju ekološkog incidenta (...)	mrežni bilten	Hrvatska
<i>familiji</i>	Ima slobodnih smještaja kod Pusičke doma i u vili u Istri, barem za par <i>familiji</i> .	komentar	Hrvatska
	Mnogi članovi naših <i>familiji</i> su dugogodišnji ugledni građani (...)	komentar	Beograd
<i>figi</i>	Do konačnog odgovora puno <i>figi</i>	forum	Hrvatska
	Pazi da te ne zabole ruke od držanja <i>figi</i> !	komentar	Srbija
	Bez držanja figi, zeljenja sreće itd...	komentar	BiH
<i>fori</i>	(...) ima puno <i>fori</i> koje upropasti sinkronizacija (...)	forum	Hrvatska
	Uz sve to film se trudi biti neki crossover između horrorra i komedije, pa smo svjedoci glupih » <i>fori</i> « i doskočica.	portal	Hrvatska
<i>gaži</i>	Ipak, imamo sad dosta <i>gaži</i> , i po Sloveniji (...)	portal	Zagreb
<i>gigi</i>	(...) na internetu mi uzima puno <i>gigi</i> (...)	forum	Hrvatska ³⁵
<i>glavi</i> ³⁶	Jebote, al pet <i>glavi</i> , ej, rekao sam, otkud meni pet <i>glavi</i> ?	blog	Hrvatska
	Ali meni je smiješno gledati kada ovaj Allen čuva Fellainija a manji je jedno šest <i>glavi</i> od njega dok je Can na klupi.	forum	Hrvatska
<i>gnjidi</i>	Posle nekoliko puta primene, kosa će biti oslobođena od <i>gnjidi</i> i vaški.	portal	Srbija

34 Zanimljivo je da u naslovu u vrlo sličnoj rečenici stoji gen^{mn} na -a: »Nema puno ekipa koje na San Siru mogu zabiti dva gola u završnici utakmice«.

35 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu (u značenju 'gigabajt').

36 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu u značenju 'sto (novčanih jedinica)' (ne toliko kod primarnoga značenja kao dijela tijela). Na internetu ima dosta potvrda za *pet glavi*.

<i>godini</i>	Prije puno <i>godini</i> , prilikom \«izgradnje socijalizma\« bio je aktualan vic (...)	komentar	Hrvatska
	Sjećam se da je početkom 1980-tih <i>godini</i> usvojen (...)	mrežni bilten	Hrvatska
	(...) ali ja sam probao neka od vina iz tih <i>godini</i> (...)	portal	Srbija
	Ovi podaci dovedeni u vezu s glavnim motivom turskog ratovanja tih <i>godini</i> u Zeti (...)	portal	Crna Gora
<i>grbi</i>	Odite negdje gdje imate par km bez puno <i>grbi</i> , prometa i ljudi (...)	forum	Hrvatska
<i>gredi</i>	Ako tako slazem i dalje zar nece izgledati malo ružno zbog onih praznina između <i>gredi</i> ?	forum	Hrvatska
	Da li je neko radio ovo – kakve su komplikacije oko pronalazenja i postavljanja ovih <i>gredi</i> i takvog tipa osvetljenja?	forum	Srbija
	Tako da tu sustinski (osim kacenja tih <i>gredi</i>) nema puno posla (...)	forum	Srbija
<i>grudi</i>	Svaki dan cete dobiti 5 snjeznih <i>grudi</i> koje ce biti u vasem kovcegu za plijen i sa kojima cete se moci opremiti.	forum	Hrvatska
<i>grupi</i>	(...) posebno ako vas putuje više <i>grupi</i> .	oglas	Hrvatska
	a ti da znas kolko pricas znao bi da u nisu [u Nišu] ima vise <i>grupi</i> .	komentar	Srbija
<i>gumi</i>	(...) ali već sad kad sam investirao u set <i>gumi</i> i felgi (...)	forum	Hrvatska ³⁷
	Oglasi o prodaji novih <i>gumi</i> za traktore.	oglas	Srbija
<i>igrici</i>	luga ima jako puno <i>igrici</i> al mu vise od pola nece hahaha	forum ³⁸	
<i>jabuki</i>	Bio si nekoliko puta spomenuo da imaš puno <i>jabuki</i> (...)	forum	Hrvatska
<i>jetrvi</i>	(...) te kopati po bankovnim računima njihovih svekrvi i <i>jetrvi</i> !	portal	Split/Beograd ³⁹

37 U Zagrebu i gen^{mn} *kaugumi* 'žvákā' od *kauguma*.

38 Zanimljivo, na istoj je stranici uz gen^{mn} *igrici* (koji svakako nije jako uobičajen, bar ne u Zagrebu) tri puta potvrđen i gen^{mn} *igrica*.

39 Kolumnist rođen u Splitu, a živi u Beogradu.

<i>kavi</i>	Nakon puno puno <i>kavi</i> , cijedenih sokova (cijedilo je plaćući pobjeglo) i masne hrane Melin is alive!	društvene mreže	Zagreb
	Kad smo se digli popili smo svaki par turskih <i>kavi</i> i krenuli u čišćenje.	blog	Hrvatska
	čudi me što nakon 15 godina konstantnog uzimanja kontraceptiva, pljuganja 2 kutije pljugi, pijanja turskih <i>kavi</i> pred ispite i sunčanja po zvizdanu od 12–16 nisam ranije oteгла papke	forum	Zagreb
	(...) zbilja zelite da vam tacnu s deset <i>kavi</i> serviram direkt u krilo?	društvene mreže	Zagreb
	Pas ne zna sta pise, popio 20 turskih <i>kafi</i> , uhvatilo ga.	forum	Srbija
<i>klupi</i>	Priznajem,tamo ima puno <i>klupi</i> ,ali smo mi sjedali na onoj za popularne,na kojoj nitko nije smjeo sjedati osim nas.	blog	Hrvatska
	Nisam tad, ni sad ne vidim smisao postavljanja tih <i>klupi</i> osim ako je taj posao odraden preko veze.	forum	Hrvatska
	Znači mi smo ukupno za dvije klupe i troškove vezane za postavljanje tih <i>klupi</i> (...)	zapisnik	Makarska
	Imaju dvorište sa puno <i>klupi</i> i igralište za decu.	blog	Beograd
<i>knjigi</i>	pročitao sam ja puno <i>knjigi</i> i sad šuti necu te više slušat	forum	kajkavsko područje
	(...) ako nemam puno <i>knjigi</i> uzmem onu torbu na jedno rame (...)	forum	Cazin (BiH)
<i>koki</i>	Ovo zvuci fino, ti izgleda imas puno jaja, ili puno <i>koki</i> .	komentar	Trnopolje (BiH)
	Razlika ovih <i>koki</i> od drugih vrsta je u tome što su potpuno crne.	blog	BiH
<i>konobi</i>	(...) zato što se radi o organizaciji kalkulatora i mudrijaša iz provincijskih konobi i sakristija (...)	portal	Duvno/Zagreb
<i>kozi</i> ⁴⁰	ae kad se riješiš tih <i>kozi</i>	blog	Hrvatska
<i>koži</i>	Moja dosadašnja iskustva (osobna i na puno <i>koži</i> drugih osoba) (...)	forum	Hrvatska

40 U prenesenom smislu – otprilike ‘glupača’.

<i>krađi</i>	Poruka ciganica za studeni skreće pozornost na Vaše vrijednosti, posebice na torbu i novčanik jer se u studenom očekuje puno <i>krađi</i> , pljački (...)	portal	Hrvatska
	Sve u svemu jako puno policije svuda, a puno <i>krađi</i> droge i kurvi.	forum	Hrvatska
<i>krpi</i>	nosite li kilograme eksploziva ispod tih <i>krpi</i> iza kojih se kao miševi skrivate?	komentar	Hrvatska (Split?)
	A sto se tice tih <i>krpi</i> sta padaju (...)	forum	Hrvatska
<i>kući</i>	Na prostoru Jakiruše, Jardula i Proizda do sada je niklo na pomorskom dobru niz novih <i>kući</i> , a sve s blagoslovom Općinskog vijeća — istakli su čelnici Liberalne stranke Brele.	portal	Dalmacija
	Rekao sam mom komšiji policajcu Marku da pripazi da li nam se oko kuće muvaju karakondžule... Jedno veče je primetio jedno takvo stvorenja kako se muva oko naših <i>kući</i> .	portal	Vojvodina
<i>kuki</i>	bušilicom zbušiš rupe, staviš tiple (četvorku, mislim) pa kukice zašarafiš i razapneš mrežu. nešto od tih <i>kuki</i> i tipli dobiš skup s mrežom.	forum	kajk. područje (Zagreb?)
<i>kuli</i>	Zabranili na plažama gradnju velikih <i>kuli</i> od pijeska	portal	Hrvatska
	mного <i>kuli</i> sa dosta archera na njima...	forum	Sremska Mitrovica
<i>kuni</i>	Mozda ja podjem ukrast sto <i>kuni</i> u nekoj crkvi (...)	forum	Hrvatska
<i>kvrgi</i>	sve je bilo puno <i>kvrgi</i> ...	forum	Zagreb
<i>leći</i>	Anketa kanadskog Centra za istraživanje kontaktnih <i>leći</i> pri Sveučilištu u Waterloo uključilo je preko 1.600 odraslih osoba koje svoje nedostatke vida nadoknađuju kontaktnim lećama. ⁴¹	portal	Hrvatska
	(...) koja ocrtava svijet u kojoj je društvena mreža umetnuta i distribuirana putem kontaktnih <i>leći</i> .	portal	Hrvatska
	mora ti pisat nošenje »naočala ili kontaktnih <i>leći</i> « (...)	forum	Hrvatska

41 Naslov teksta jest: »Provjeravate li rok trajanja kontaktnih leća?»

<i>ligi</i>	Naravno čar je vožnja online gde postoje mnogo servera sa uvek preko 1000 vozača, dosta <i>ligi</i> i šampionata, od amaterskih do krajnje profesionalnih.	forum	Srbija
	Osvojio si više <i>Ligi</i> prvaka nego Ibrahimović i (pravi) Ronaldo zajedno (...)	portal	Hrvatska
<i>luki</i>	(...) u UN smatraju da bi duža blokada vazdušnih i morskih <i>luki</i> mogla da izazove humanitarnu katastrofu.	portal	Srbija
	To su sve glavne luke, dok većina preostalih morskih <i>luki</i> možda nema stack za ovu svrhu.	oglas	Srbija
	Pretpostavio je da će se ona pronaći u natpisima imena jedne od morskih <i>luki</i> na Knososu – Amnisosu.	forum	Srbija
<i>ljigi</i>	(...) u svijetu prepunom krimosa, sumnjivih likova i raznih <i>ljigi</i> (...)	komentar	Zagreb
	Pa sto smo drugo i mogli da očekujemo od ovih <i>ljigi</i> od ljudi?	komentar	Srbija
<i>ljulji</i>	(...) pa još jedan tobogan u obliku federa, puno <i>ljulji</i> , i ono gdje se penje (...)	blog	BiH
	cure, tih <i>ljulji</i> i tobogana ima na njuskalu pa bacite oko	forum	Hrvatska
<i>mami</i>	Puno <i>mami</i> se nakon porodaja žalilo (...)	portal	Hrvatska
	Ponekad odjevni predmet od naših <i>mami</i> znanmo iz uspomene iskoristiti za sebe.	komentar	Hrvatska
	(...) jednog talentovanog i nada sve ljepuškastog lika koji svojom pojavom <i>mami</i> mnogo <i>mami</i> .	blog	Crna Gora
<i>mani</i>	Koju bi mu ocjenu dao pregledom svih <i>mani</i> i prednosti?	forum	Hrvatska
	Brdo mojih <i>mani</i> nekome je vrlina brdo mojih vrlina nekome je mana (...)	forum	Srbija
<i>mašini</i>	(...) i ja sam htjela spomenuti tajmer na vesmasini, ali eto možda to nema puno <i>masini</i> (...)	forum	Hrvatska
	sad čekam servisera da vidim kaj je...jedina prednost tih <i>mašini</i> je što su dimenzijama ok za male prostore...	forum	kajk. područje (Zagreb?)
	Ali i dalje je veliki broj tih <i>mašini</i> i vlasnika.	forum	Beograd
<i>međi</i>	Unutar tih <i>međi</i> i zidina očevi i majke mogu poučavati svoju djecu običajima (...)	blog	Hrvatska

<i>megi</i> ⁴²	(...) problem je napraviti i brz i kompatibilan a da je manji od pet <i>megi</i> .	forum	Zagreb
<i>milji</i>	A Dejav ima preko 250 <i>milji</i> dolara na računu.	društvene mreže	Zagreb
<i>missi</i>	– ⁴³	govor	Zagreb
<i>mori</i>	Al od ove fotke neće biti takvih noćnih <i>mori</i> ...	forum	Hrvatska
	Ali kada se šansa pruži da spasi svoju ćerku, on mora ući u svet noćnih <i>mori</i> i otkriti mračnu priču nekad idiličnog grada da bi je vratio.	oglas	Srbija
	Sto se tice spavanja bilo je dobro, bez nocnih <i>mori</i> i sl, (...)	forum	Zenica
<i>mreži</i>	(...) uzburkao je duhove i na mreži svih <i>mreži</i> .	portal	Hrvatska
	Kako biste vi mogli neometano pričati između različitih mobilnih <i>mreži</i> operateri imaju dogovorene interkonekcije (...)	portal	Hrvatska
	Neki se bave pravljjenjem ribarskih <i>mreži</i> , drugi se tokom noći pobrinu da ujutro imamo sve potrebne namirnice u marketu ili da se možemo zabaviti naredni dan.	portal	BiH
	Gimnastika, nindžicu, pletenje ribarskih <i>mreži</i> i profesionalno masiranje samo su neka od zanimanja ovog čoveka (...)	portal	Srbija
<i>muhi</i>	Od <i>muhi</i> , osa i ostalih kukaca se ne može baš efikasno obraniti (...)	blog	Split
	kak da ja sebi stvorim seksualnu idilu kad je sve puno <i>muhi</i>	komentar	Hrvatsko zagorje
<i>munji</i> ⁴⁴	eto, i oni jednom da pobeđe... samo odmah će cigani da pišu kako su najjači, najbolji i to ...manite se tih <i>munji</i>	komentar	Srbija
	što više životinja na jednom mjestu više i nastrada od jakih <i>munji</i> . jadni sobovi	komentar	Hrvatska
<i>nuli</i>	NAJVECI IZBOR LEPIH BROJEVA U SRBIJI SA PUNO <i>NULI</i>	oglas	Srbija
	Zbrajanjem jako puno <i>nuli</i> , Francic u jednom trenutku dobiva zbroj koji nije nula.	forum	Hrvatska
<i>ogradi</i>	Policija je prvo pokušala ograničiti pravo na prosvjed postavljanjem <i>ogradi</i> oko zgrade (...)	portal	Hrvatska

42 'Megabajt'.

43 Primjer je iz govora, ali nisam uspio zabilježiti čitavu rečenicu.

44 U primarnom i prenesenom značenju (*munja* kao 'ludak' ili sl. u slengu).

<i>oluji</i>	Svaki pacijent prošao je mojom ustanovom, otrpila sam i odšutila puno » <i>oluji</i> u jedrilicama«, mobitela u drugim gradovima..	blog	Hrvatska
	Iako nema velikih <i>oluji</i> na vidiku kroz sljedeći tjedan još može biti mogućnosti za kišu u sjevernoj i središnjoj Kaliforniji.	portal	Rijeka
<i>osi</i>	nismo nesto videli mnogo <i>osi</i> i pcela ali nama se zalomilo bas tako...	forum	Srbija
	Zar te onoliko <i>osi</i> i pcela na jednome mjestu nije naceralo da glavu okrenes na stranu?	forum	Crna Gora
<i>pauzi</i>	Iako mi je tijelo vrištalo od bolova, autobus je tijekom puta napravio nekoliko <i>pauzi</i> (...)	blog	Zagreb
	Radimo još nekoliko <i>foto-pauzi</i> uz cestu (...)	blog	Zagreb ⁴⁵
	Bez mnogo <i>pauzi</i> , aktivno i vrijedno!	društvene mreže	Sarajevo
<i>pivi</i>	(...) ali ne u ovom filmu nakon pet <i>pivi</i> koje sam popila za konac večeri.	portal	Hrvatska ⁴⁶
	Nekad ću popit pet <i>pivi</i> , nekad gajbu..	portal (intervju)	Split ⁴⁷
	A pet <i>pivi</i> za jedno večer (...)	portal	Banja Luka
	Rimljanin ulazi u bar, podiže dva prsta i viče »Daj mi pet <i>pivi</i> «.	portal	Srbija
<i>plaći</i>	Odakle ministru, ma tko to bio tada da isplati osim nerealno visokih <i>plaći</i> još i zastatke iz prošlih godina sa zateznim kamatama?	forum	Hrvatska
<i>ploči</i>	...ali u HG-spotu i Ve-mulju nemaju Asus-ovih <i>ploci</i> , izuzev, jedne jedine.	forum	Hrvatska
	(...) ne moras se previse bojati sto se tice toga jer vecina tih <i>ploci</i> radi sasvim normalno (...)	forum	Hrvatska
	(...) čuo sam da se neki žale oko gigabyte-ovih <i>ploči</i> kako im se čipset mnogo greje (...)	forum	Srbija

45 Imam i iz govora zabilježeno bez pauzi (govornik rođen u Splitu, živi u Zagrebu od srednje škole).

46 *Piva* 'pivo' – gen^{mn} *pivi* uobičajeno je u Zagrebu. Usp. također i gen^{mn} *koroni* od *Corona* (vrsta piva) u Zagrebu (primjer iz 1990-ih).

47 *Piva* – gen^{mn} *pivi* uobičajeno je i u suvremenim govorima Vrgorske krajine.

<i>pljugi</i>	Jedno vrijeme sam dosta pušila, ali nikad po par <i>pljugi</i> dnevno (...)	forum	Hrvatska ⁴⁸
	Okeeeee, ne znam ko je toliko lud da pusi pet <i>pljugi</i> svaki dan deset godina, tako da ovo bas i nije bas nesto..	forum	Hrvatska
<i>predstavi</i> ⁴⁹	Koliko literarnih radova je izdano zahvaljujući vodstvu učitelja, koliko prvih mjesta osvojeno u svim sferama obrazovanja i sporta, koliko <i>predstavi</i> , priredbi, događanja, obilježavanja...	komentar	Hrvatska
	U savremenim zapadnim društvima važnu ulogu u oblikovanju naših <i>predstavi</i> i ponašanja vezanih za ljubav imaju pre svega masovni mediji.	portal	Srbija
<i>prugi</i>	(...) slovenski sugovornici izrazili su i zanimanje za mogućnosti sudjelovanja kineskih poduzeća u modernizaciji slovenskih željezničkih <i>prugi</i> (...)	portal	Hrvatska
	(...) Ešli otkriva da je ovo model koji pristaje i mršavicama i debeljucama, baš zbog tih <i>prugi</i> , koji punije dame čine mršavijima (...)	portal	Srbija
<i>raspravi</i>	(...) svaki dan si tu ali baš kad je bilo puno <i>raspravi</i> s puno anonimnih tebe nema	komentar	Hrvatska
	Ljudi ranije je bilo mnogo <i>raspravi</i> i svadjanja između pripadnika Microsoft i Sony tabora (...)	forum	Srbija
<i>rupi</i>	Sve je puno <i>rupi</i> i nelogičnosti, a cijelu stvar spašavaju univerzalne poruke (...)	forum	Hrvatska
	Smatra da je tamo smještena jedna od najvećih crnih <i>rupi</i> u svemiru.	forum	Hrvatska
	Lepe suje ova CGI fotka, mada one CGI fotke zemlje, ostalih 'planeta', 'crnih <i>rupi</i> ' itd. su lepse.	komentar	Srbija
	al ostaje utisak da ima crnih <i>rupi</i> u sezoni...	forum	BiH

48 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu.

49 U hrvatskom primjeru u značenju 'izvedba scenskoga djela', u srpskom primjeru u značenju 'predodžba'.

<i>seki</i>	Moje ime i mojih <i>seki</i> su: Julia, Monika i Mihaela i definitivno mislim da su najljepša imena	forum	Zagreb
	Novi, bolje ti je da se ne mešaš! Ali kad smo već kod zgodnih <i>seki</i> i tvoju bih rado pojebao!	forum	Srbija
<i>sezoni</i>	par <i>sezoni</i> ... sezona ⁵⁰	govor	Zagreb
	gume malo potrošene, zimske, Novex, moguće voziti bez problema još nekoliko <i>sezoni</i> , vozene jednu zimu!	oglas	Hrvatska
	U narednih nekoliko <i>sezoni</i> , Kaljari i Riva su pravili sve ozbiljnije probleme velikim klubovima (...)	portal	BiH/Srbija ⁵¹
<i>sisi</i>	nema ništa ljepše od velikih <i>sisi</i> , to mogu biti samo sretne žene.	komentar	Hrvatska
<i>sliji</i>	Pet <i>sliji</i> i kupanjac jer se nećemo vidat dugo	društvene mreže	Hrvatska
<i>sliki</i>	Još imam puno <i>sliki</i> , snimku s HNK... Al dugo to traje kaj nametala se...	komentar	kajk. područje
<i>snahi</i>	Postoji li neki samopodrazumijevajući identičan odnos između svih majki i svih sinova i svih <i>snahi</i> ovoga svijeta?	forum	Hrvatska
	I ja sam jedna od tih <i>snahi</i> koje svasta dobijaju: paznju, postovanje, poklone, sve.	komentar	Srbija
<i>spiki</i>	Da, sjećam se tih <i>spiki</i> , kao da može simulirat NUK udar...	forum	Zagreb
	I jebo Švabe koji samo pritišću, ma Balkan je zakon – bljuje mi se od takvih <i>spiki</i> .	forum	Hrvatska
<i>sponzoruši</i>	Mislim tako je valjda kod tih <i>sponzorusi</i> ...	forum	Srbija
	Sto se ovih <i>sponzorusi</i> tice, svaka rec za njih je suvisna sto se istinske ljubavi tice.	komentar	Srbija
	jedna od ljepsih vijesti vec dugo na 24.hr,pored silnih <i>sponzorusi</i> Koje su stalno na naslovnici (...)	komentar	Hrvatska
	Ok, grad je prepun <i>sponzoruši</i> koje vrebaju na svakom kutu (...)	portal	Hrvatska
<i>srni</i>	Burić od uplašanih <i>srni</i> stvorio lavove.	portal	Hrvatska
	Malo je nezgodno što je blizina šumarka jer ima mnogo <i>srni</i> (...)	portal	Hrvatska

50 Govornica je prvo rekla gen^{mn} *sezoni*, da bi se odmah nakon toga ispravila na *sezona*.

51 Tekst je na ekavici, ali na portalu televizije iz srpskoga dijela BiH.

<i>stazi</i>	Jedino je na Reiteralmu bila jedna ili dvije staze pune ledenih grumena, na par <i>stazi</i> nešto sitno ledenih ploha, ali nezamjetno.	forum	Zagreb
<i>stijeni</i>	Dakle jedini motiv anasljednika argentinskih spansko-italijanskih kolonizatore je ne sto im je stalo do tih <i>stijeni</i> vec zato sto se pretpostavlja da u moru kraj Folklanda ima nafte.	komentar	srpska ijekavština
<i>strani</i>	Najviše lopti Hajduk je osvojio u zoni oko Pivarića kojeg su zatvarali u presing zamku sa svih <i>strani</i> (...)	portal	Imotski
	Nerazzurri su u prvih pola sata prijetili sa svih <i>strani</i> , ali pokušaji nisu bili previše opasni.	portal	Hrvatska
	Sa svih <i>strani</i> preti opasnost«, kazao je Nastasić.	portal	Srbija
<i>strijeli</i>	Tražim preporuku za neku knjigu punu čarolija, mačeva, sjekira, lukova i <i>strijeli</i> , kao što je to Gospodar prstenova i njemu srodne.	forum	Hrvatska
	Pošto je drvo tise veoma elastično, nekad se koristilo za pravljenje lukova i <i>strijeli</i> .	(bosanska) Wikipedija	BiH
	Ponuda »Pakovanje vojnika super heroja lukova i <i>strela</i> « je arhivirana	oglas	Srbija
<i>strini</i> ⁵²	neka, tih <i>strini</i> , što samo jedu na slavama i ogovaraju, imam koliko očeš	forum	Srbija
	Sudije, cuvajte se, nemoj slucajno nesto da ne svirate, otvorite desetoro ociju, postedite nas ovih <i>strini</i> sa JNA i njihove kuknjave!!!	komentar	Srbija
<i>strukтури</i>	(...) pozornim praćenjem četrdeset tih <i>strukтури</i> koje su otkrivene u prašumi (...) ⁵³	blog	Hrvatska
<i>sulji</i> ⁵⁴	ugl. iz našeg razreda ići će samo Josipa i Sven i ja naravno, ak me stara pusti...ne pušta me jer imam puno <i>sulji</i>	blog	Hrvatska
<i>suši</i>	(...) baš je to razdoblje bilo doba velikih <i>suši</i> u Italiji tako da je i drvo bilo veoma »gusto«.	portal	Hrvatska

52 U prenesenom smislu ('tračara').

53 Ali u naslovu toga istog članka: »Rješenje tajanstvenih amazonskih *struktura*«.

54 U značenju 'jedinica' (ocjena u školi).

<i>svađi</i>	Bilo je puno <i>svađi</i> oko mojeg rada na izboru.	komentar	Hrvatska
	Jim je tvrdio kako je upravo jedna od tih <i>svađi</i> rezultirala smrću njegova brata.	portal	Hrvatska
	(...) ali u zadnje vrijeme pocinjem da osjećam neku tjeskobu usred tih <i>svađi</i> (...)	forum	Srbija
<i>svekrvi</i>	(...) te kopati po bankovnim računima njihovih <i>svekrvi</i> i jetrvi!	portal	Split/Beograd
	To je ono što je glavno oružje svih <i>svekrvi</i> – obrnuta psihologija iliti ušuljavanje u vaš život (...)	forum	Zagreb
	(...) pa dodje ovde da sa zharom obavi odbranu svih <i>svekrvi</i> i osudi sve snajke ovog sveta.	forum	Srbija
<i>svinji</i>	Ništa od tih <i>svinji</i> ! Neko ti uvalijo! – klimala je glavom sva u nevjerici drugarica Stara.	blog	Hrvatska (dijalekt)
	Sve ove grupe sto sam nabrojao sviraju Rock koji je ozbiljniji od ovih <i>svinji</i> sto pevaju folk i ta sranja !	komentar	Srbija
<i>šali</i>	Sećaš li se svih <i>šali</i> , romantičnih i smotanih izjava, trenutaka kada smo bili na 6546511 nebu?	blog	Srbija
	Ipak, pobednik svih <i>šali</i> je Miroslav Muta Nikolić sa kojim se igrači klade i bogami plaćaju mu piće.	portal	Srbija
<i>školi</i>	Kad bih pogadao, rekao bih da bi se dobar postotak i u muškom i u ženskom sportu mogao riješiti samo usklađivanjem termina <i>školi</i> i treninga.	društvene mreže	Zagreb
<i>škrinji</i>	U subotu u kupnju vintage odjeće, retronamještaja, starih <i>škrinji</i> ...	portal	Hrvatska
	Puno njih smatra da će čišćenjem tavana, podruma, starih <i>škrinji</i> pronaći nešto vrijedno (...)	forum	Hrvatska
<i>solji</i>	Ako ti nije hitno za kupovinu tih <i>solji</i> bolje malo sacekaj do nove godine.	forum	Beograd
<i>špagi</i>	a ja znam raditi od perli, ali nekak mi je lakše od onih »špagi« to se zove scubies ili tako nesto	forum	Pakrac
	ja imam ono sto si mi ispleo od onih <i>spagi</i> dok smo bili u vezi	društ. mreže	Novska
	(...) pa ona fora kao provlačenje između onih <i>špagi</i> , čegaveć	forum	Hrvatska
	Vidi se da se čuva prevelikog naprezanja nogu, nema više onih <i>špagi</i> i ekstremnih istežanja.	forum	Srbija

<i>šprehi</i>	Od tih <i>šprehi</i> oko svetinje mi se iskreno (...)	forum	Hrvatska ⁵⁵
<i>šteki</i>	Da je Institut zatvor, koštala bi na crno najmanje deset <i>šteki</i> pljuga.	blog	Hrvatska
<i>teti</i>	(...) možda nemaju zgodnih <i>teti</i> policajki koje bi isle undercover.	forum	Osijek
	bilo je i zgodnih <i>teti</i> oko (...)	forum	Hrvatska
	Ima velku obitelj... puno <i>teti</i> i bratića i sestrični...	blog	kajk. područje ⁵⁶
	(...) prošeći do tih <i>teti</i> volonterki pa ih pitaj kaj sve trebaju.	forum	kajk. područje
	Eva u tim danima je bila brrrr, a da ne pricamo da je kroz seriju prosao sijaset lepih <i>teti</i>	forum	Srbija
	(...) da se može naći zgodnih <i>teti</i> da bar odmori oči jedan momak od 40 –ak + godina (...)	forum	Cazin
<i>travi</i>	inace o biljkama, gljivama, travaricama i slicnim pripravcima (...) imam ja veza i vezica oko tih <i>travi</i>	forum	Zagreb
	Od raznih <i>travi</i> i biljki do slasnog napitka	portal	Hrvatska
<i>trebi</i>	Mozda mu se koja od tih <i>trebi</i> tamo i svjđa, ali s tobom je u vezi.	forum	Hrvatska ⁵⁷
<i>trubi</i> ⁵⁸	(...) jedino sto sam cuo je bilo par <i>trubi</i> auta u punom gasu (...)	forum	Hrvatska
	najbolje iza par <i>trubi</i> .	forum	Dalmacija
<i>tuki</i>	Ali presimpa mi je bila i najljepša od tih <i>tuki</i> tada (kravič, alavanja, radulović...).	forum	Hrvatska
<i>vlati</i>	(...) svatko tko ovoj drzavi dobro zeli ce priznati da ova Vlada nije ni bolja a ne najbolja od svih <i>Vlati</i> ..	komentar	Hrvatska
	(...) stalna sudska vještakinja za bankarstvo i financije, kaže da je zbog indolentnosti HNB-a i svih <i>Vlati</i> , dandanas Zakonom o obveznim odnosima dopuštena valutna klauzula (...)	portal	Hrvatska
	Očekujem podršku svih <i>Vlati</i> Srbije u odbrani nacionalnih i državnih interesa (...)	portal	Valjevo

55 Uobičajen gen^{mn} u Zagrebu – *špreha* je i zagrebački slengizam.56 Naslov bloga jest *blogchek* (kajkavski umanjenički sufiks -ček), a u tekstu se javlja i kajk. umanjjenica *bracek*.57 Takav je gen^{mn} uobičajen u Zagrebu.

58 U primarnom smislu i u slengovskom kao 'smotuljak marihuane'.

<i>vođi</i>	Da, pobunila novinarima, ali na svako smanjivanje plaća, ona je jedina od svih <i>vođi</i> sindikalista, pristala na sve.	forum	Hrvatska
<i>vrbi</i>	«Moja je«, rekao je José i približio se prošavši između žalosnih <i>vrbi</i> .	roman (ulomak)	Hrvatska
	Poenta mog komentara je ta da u gradu imamo mnogo važnijih problema od zalosnih <i>vrbi</i> koje zahtijevaju urgentna rješenja.	forum	Travnik
	Krenuli smo naša druženja sa laganim šetnjama, ispod starih žalosnih <i>vrbi</i> klackali	blog	Bugojno
	Rekli su mi da im je dozvoljena seča <i>Žalosnih vrbi</i>	forum	Vojvodina
<i>zagradi</i>	Unutar tih vitičastih <i>zagradi</i> je sav kod programa koji mi želimo da se izvrši. dakle ono što je unutar tih <i>zagradi</i> će se izvršiti u programu koji smo napisali.	forum	Hrvatska
	Ma radi odlicno, samo izbaci ono youtube iz <i>zagradi</i> (...)	forum	Beograd
<i>zakladi</i>	na kraju ću ovdje puknut tablicu koliko je da ne bi bilo <i>Zakladi</i> Rukavina i takih.	forum (zatvoreni)	Zagreb
<i>zakrpi</i>	Nikad toj Historiji nije nedostajalo čizama i nogavica, ni zelenoga tvida, ni <i>zakrpi</i> za lakte.	portal	Split/Beograd
<i>zastavi</i>	koji je nas stav oko <i>zastavi</i> sa srpom i čekićem?	PEK	Zagreb
<i>zavjesi</i>	Materijal za sivanje <i>zavjesi</i> visine 2m dužina 10m novo	oglas	Hrvatska
<i>zgradi</i>	kak nije do graditelja, pa promjenio sam puno <i>zgradi</i> ko student	<i>chat</i>	Hrvatska
<i>zimi</i>	U gornjem području Delta je otvorena prema prodiranju suhih vjetrova ljeti, a hladnih <i>zimi</i> i u proljeće.	[više stranica]	Hrvatska
<i>želji</i>	Stvarno vise ne znam,nemam bas puno <i>želji</i> ,tu su uglavnom sve,al naci cemo jos neku...	blog	Hrvatska
	lipo sad očekujen puno puno <i>želji</i> za ozdravljenje eee (...)	blog	Dalmacija
	Moze da se desi da bude puno <i>želji</i> i cestitki pa da se pretvori u javasluk.	forum	Srbija

<i>ženi</i>	dada.ima ima tih <i>ženi</i> kaj te naživciraju...	forum	kajk. područje
	Na svijetu ima lijepih <i>ženi</i> što sa nekim sreću čekaju	blog	Hrvatska
	Ča-val devedesetih, čudesni čakavski svijet oštarija, lijepih <i>ženi</i> i pijanih muškaraca ⁵⁹	portal	Hrvatska
<i>žlici</i>	oglas o prodaji novih i rabljenih <i>žlici</i> bagera KOMATSU iz Nizozemske	oglas	Hrvatska
<i>žnori</i>	Ako imaš dobru/vrhunsku zvučničku <i>žnoru</i> , (...) a neke od tih <i>žnori</i> i fest koštaju (...)	forum	kajk. područje
<i>žuji</i>	Probaj ti stić od sidra do radićeve nakon pet <i>žuji</i>	forum	Zagreb ⁶⁰
<i>žvaki</i>	Fergusonu će biti potrebno puno <i>žvaki</i> idućih dana.	forum	Hrvatska ⁶¹

U korpusu je velika većina dvosložnih riječi (njih 101):

babi, baki, bani, bradi, bebi, briji, bubi, bulji, caki, crti, cugi, čaši, čuki, dlaki, droci, drolji, figi, fori, gaži, gigi, glavi, gnjidi, grbi, gredi, grudi, gumi, kavi, klupi, knjigi, koki, kozi, koži, krađi, krpi, kući, kuki, kuli, kuni, kvrgi, leći, ligi, luki, ljigi, ljulji, mami, mani, međi, megi, misi, milji, mori, mreži, muhi, munji, nuli, oluji, osi, pivi, plaći, ploči, pljugi, prugi, rupi, seki, sisi, sliji, slici [kajk.], snahi, spiki, srni, stazi, stijeni, strani, strijeli, strini, sulji, suši, svadi, šali, školi, škrinji, špagi, šprehi, šteki, teti, travi, trebi, trubi, tuki, vladi, vođi, urbi, zgradi, zimi želji, ženi, žlici, žnori, žuji, žvaki.

Manje je trosložnih, a još manje četverosložnih i peterosložnih riječi (njih 28):

*alternativi, banani, bandaži, blokadi, budali, butelji, cipeli, ekipi, familiji, godini, igrici, jabuki, jetrvi, konobi, mašini, ogradi, pauzi, predstavi, raspravi, sezoni, sponzoruši, strukturi, svekrvi, zagradi, zakladi, zakrpi, zastavi, zavjesi*⁶².

59 Riječ je o naslovu teksta.

60 Takav je genitiv množine (od *žuja* 'Ožujsko pivo') uobičajen u Zagrebu.

61 Takav je genitiv množine uobičajen u Zagrebu.

62 Primjere sa slogotvornim *r* (kao *kvrgi* ili *svekrvi*) tretiramo kao i sve druge primjere. Zasad se ne čini da bi se oni po nečemu mogli izdvajati od primjerâ s pravim vokalima, no nije nemoguće da je i to ponegdje slučaj.

Zanimljivo je da se takav novi nastavak *-i* nakon osnove bez suglasničke skupine vrlo često javlja u riječima koje se može okarakterizirati slengizmima⁶³: *bani, briji, bulji, caki, cugi, čuki, droci, drolji, fori, gaži, gigi, glavi* ('100'), *ljigi, ljulji, megi, milji* ('1.000'), *munji* ('munjen čovjek'⁶⁴), *pivi, pljugi, sliji, spiki, strini* ('tračara'), *sulji, šprehi, šteki, trebi, trubi* (marihuane), *žuji, žvaki*

Dodatno, ilustracije radi navodimo i nekoliko primjerâ širenja nastavka *-i* ondje gdje se u normativnim priručnicima obično daje samo *-ā*⁶⁵ (i gdje je u štokavštini *-ā* još uvijek čest, najčešći ili u mnogim govorima možda još uvijek i jedini nastavak). Usp. tako mlade (*auto*)*cesti, glisti, zvijezdi* od primjerâ sa *-st-/-zd-* te *sestri, zemlji* od primjerâ s drugim suglasničkim skupinama:

Tablica 2 – novi genitivi na *-i* u riječima sa *-st-/-zd-*

<i>autocesti</i>	(...) u npr. izgradnju <i>autocesti</i> po Pakistanu (...)	portal	Zagreb
<i>cesti</i>	Ova mapa pruža puno <i>cesti</i> i kanjona (...)	blog	Hrvatska
<i>glisti</i>	A ovo sa štapom funkcionira, ali je daleko bolje sa lopatom koju zabiješ u zemlju i klimaš. Ako <i>glisti</i> ima, izlaze van. (...) To je bio moj način lova <i>glisti</i> i nikad nije promašio.	forum	Hrvatska
	Oko korijena je uvijek jako puno <i>glisti</i> , pa iako je biljka suha ne čupam taj korijen nego ga ostavljam u tlu.	portal	Hrvatska
	Izneo sam riljac – asov i kofu za gliste i na znano mesto poceo da prevrcem zemlju u kojoj je bilo mnogo <i>glisti</i> , tako da sam brzo iskopao kolicinu koja mi je potrebna za nocas. (...) videvsi da sam gotov sa iskopavanjem <i>glisti</i> (...)	forum	Srbija
<i>zvijezdi</i>	Prosječan igrač koji je skuplji od <i>zvijezdi</i> Reala (...)	portal	Split
	Tako je sa 90% tih » <i>zvezdi</i> «!	forum	Beograd

63 Usp. Kapović (2006: 65), gdje se spominje da se takav nastavak u Zagrebu često javlja baš u slengizmima i zagrebačka razlika između gen^{mn} *glava* (izvorno značenje) i gen^{mn} *glavi* (preneseno značenje, '100 novčanih jedinica'). U popisu slengizama zbog upućenosti i mjesta rođenja autora prevladavaju zagrebački slengizmi. Lista bi zasigurno mogla biti daleko iscrpnija u tom pogledu.

64 Izraz *munja* za osobe (kao *di si, munjo?* u sličnom smislu kao *di si, debose?* ili *di si, pederu?*) upotrebljava se u slengu i u Hrvatskoj i u Srbiji.

65 Npr. u ERj.

Tablica 3 – novi genitivi na *-i* u riječima sa suglasničkim skupom

<i>sestri</i> ⁶⁶	S toliko sam se godina, zajedno sa najstarijom od mojih <i>sestri</i> , upisao u Mlade komuniste.	portal	Hrvatska
	pa ispada da ima mnogo <i>sestri</i> blizanaca	forum	Beograd
	Zato sam iskoristila ime moje rodake Tiane, mojih <i>sestri</i> Lesli i Linda i svih ostalih (...)	portal	Crna Gora
	Trenutno su mi djeca mojih <i>sestri</i> najljepša i najslada na svijetu (...)	forum	BiH
	Žao mi je mojih <i>sestri</i> , koje su premale da bi bilo šta shvatile, a nažalost moraju.	portal	BiH ⁶⁷
<i>zemlji</i> ⁶⁸	Ima jako puno <i>zemlji</i> koje bih voljela posjetiti (...)	blog	Hrvatska ⁶⁹

Novi genitiv množine – analiza

Kao što je vidljivo, primjeri s novi(ji)m *-i* (kod osnovâ bez suglasničkoga skupa) potvrđeni su u raznim dijelovima Hrvatske te osim toga i u BiH, Srbiji i Crnoj Gori. Dakle, očito je riječ o inovaciji koja je zahvatila štokavštinu, tj. idiome relativno bliske standardu, u cjelini. U ovoj smo analizi govorili isključivo o širenju nastavka *-i* unutar idiomâ relativno bliskih standardu, tj. u općem (razgovornom i standardnom) idiomu ili u lokalnim govorima koji su relativno bliski standardu (štokavski govori) ili su pak izrazito štokavizirani (kao suvremeni opći zagrebački govor). U obzir nismo uzimali oblike iz sistema drugačijih od standardnoga/novoštokavskoga. Tako npr. nismo uzimali kao relevantne ovakve kajkavske primjere (s interneta):

jer je ova f princezinoj halini koštala obavezno najmeje dvjesto *kuni* već od ove f badeko [portal, Nedelišće/Međimurje]

A osvojil bu drugu ligu, bankrot i puno *kuli* vu zraku kaj kak baloni pokaju same od sebe [portal]

Nije da se po Zagorju nič ne dela. Dela se jako puno *zgradi* kojekakvih. [portal]

66 Iako je riječ o primjeru s *-CC-*, stavljamo ga ovamo (kao i u slučaju gen^{mn} *zemlji*) jer se za standard uzima samo gen^{mn} *sestārā*, što je i jedini oblik koji se javlja u mnogim štokavskim govorima.

67 Ovo nije nova pojava u BiH. Već Šurmin (1895: 200) za Sarajevo navodi *sèstri* (uz *sestārā*), kao i *mājki*, *gūski*, *bānkī* te čak i *òvcī* (u Kobildolju) uz *mājkā*, *gūsākā*, *bānkā*, *ovácā*.

68 U standardu samo gen^{mn} *zemáljā*, što je i jedini oblik koji se javlja u mnogim štokavskim govorima. U tablicu nismo stavljali neke druge gen^{mn}, kao *daski*, koji su češći u govornom jeziku (iako je standardno samo *dasákā/dāsākā*).

69 Gen^{mn} *zemlji* na internetu ima više potvrđâ s kajkavskoga područja.

Bar dva primjera iz našeg korpusa (*sliki*, *ženi*), iako u tekstovima koji su pisani na (sup)standardu, vjerojatno otpadaju na takav kajkavski utjecaj. Lončarić (1996: 103) navodi za neke kajkavske govore nastavak *-i* koji se susreće »u nekih imenica (...) pod utjecajem *i*-deklinacije, i to zbog suglasničkoga skupa na koji završava osnova, npr. *sestri*, *lojtri*.« Ipak, valja primijetiti da Lončarić takav nastavak spominje samo u kontekstu u kojem se javlja i u standardnoj štokavštini⁷⁰. Također zbog nepouzdanosti nismo uzimali ni oblike s torlačkoga područja u jugoistočnoj Srbiji, gdje je u organskim govorima deklinacija u velikoj mjeri nestala (kao u bugarskom/makedonskom).

Iako je ovdje očito riječ o jezičnoj inovaciji, tj. širenju nastavka *-i* iz izvornih uvjeta nakon suglasničkih skupina, ona uvelike prolazi nezamijećeno. To se vidi po tome što se novi oblici s *-i* javljaju ne samo u neformalnom jeziku – npr. u razgovoru, neformalnim komentarima na internetu, slengizmima i sl. – gdje oblici uglavnom nisu podložni »ispravljanju« (iako neformalnoga »ispravljanja« može biti i u tim prilikama), nego i u tekstovima pisanim na standardu, a kojih imamo dosta u našem korpusu, u kojima autori očito nisu bili svjesni da je riječ o oblicima koji se ne bilježe u priručnicima standardnoga dijalekta, tj. oblicima koje bi neki normativisti možda proglasili »nepravilnima«. Tako je moguće da na portalima nademo čak i naslove poput *Zabranili na plažama gradnju velikih kuli od pijeska*. Čini se da u preskriptivističkim priručnicima, poput jezičnih »savjetnika«, još uglavnom nisu uočili širenje nastavka *-i* u novim uvjetima, i to čak i u tekstovima na standardu.

Jedna je od iznimaka preskriptivist Stjepan Babić koji je inovativni genitiv *mnogo klupi* nevoljko primijetio još 1991. (pretisnuto 1995.). Babić (*Hrvatski jučer i danas*, Školske novine, Zagreb, 1995, str. 173), govoreći o gen^{mn} tipa *sorti* (dakle, o imenicama sa suglasničkim skupom na kraju osnove) i širenju nastavka *-i* (te potrebi da se to preskriptivistički spriječi) u tom tipu, usputno napominje: »Međutim on [nastavak *-i*, op. M. K.] nastavlja svoj pobjednički hod i već sam našao i u ozbiljnom tekstu primjer tipa *mnogo klupi*. Naglašavam to u 'ozbiljnom tekstu' jer ne mislim da to mora biti pod dijalekatnim utjecajem niti da je u humorističkome smislu.« Prikriveno se preskriptivistički-konzervativno o oblicima na *-i* izražava i Marković (2012: 281³⁴¹), koji nakon opaske da je u »jednoj dokumentarnoj emisiji na HTV-u« zabilježio i gen^{mn} *žirafi* fusnotu završava ironičnom rečenicom »Samo nebo je granica!«, očito negodujući zbog širenja toga nastavka.

Širenje je novoga nastavka uočeno i u »narodnom preskriptivizmu«, tj. među laicima koji se bune protiv te jezične promjene jer je »neispravna«⁷¹. Tako na jednom hrvatskom forumu nalazimo sljedeći post:

Nije to još najgore. SEKUNDA je femininum. Nije *pet ženi*, nego *pet žena*. Dakle, piše se za PET SEKUNDA, a ne SEKUNDI!

70 Nastavak *-i* javlja se i u čakavskom, gdje primjere kao što su sljedeći također nismo uzimali u obzir: »Nemožete stavljat puno *sliki* jer će van ukinu blog« [blog, Bol na Braču], »Covik ca imo puno *dlaki* po sebi.« [blog, Žena Glava na Visu]. Šimunović (2009: 40) za Brač bilježi samo oblike kao *rībih*, *smōkvih*.

71 O »pravilnosti« u jeziku vidi npr. Kapović 2011a: 37–54.

Iako hrvatski normativni priručnici u načelu dopuštaju i tip *sekúndā* i tip *sekúndī* (npr. ERj), uobičajeno je da preskriptivisti preferiraju likove poput *sekúndā* jer su stariji⁷². Anonimni komentator na internetu (inače Istranin) reproducira takav uobičajeni preskriptivistički stav, ali ga proširuje s uobičajenoga tipa sa suglasničkim skupom (kao *sekundi*) i na tip bez njega (*ženi*). Na jednom hrvatskom pak portalu, ispod članka naslova »Od raznih *travi* i biljki do slasnog napitka« (gdje se novi gen^{mn} *travi* javlja već u naslovu), jedan komentator napisao je sljedeći komentar:

Ovo izgleda kao borba sa vjetrenjačama, ali neću odustati dok god dišem. Dakle; od raznih »travi?? i biljki??«. Pa gdje su ovi ljudi išli u školu – ako su uopće išli?

I u navedenom primjeru komentator preuzima preskriptivističku inklinaciju osuđivanja mladega gen^{mn} *biljkī* (te zagovaranja starijega *biljākā*)⁷³ iako nor-

72 Još je »bolji«, naravno, oblik s umetanjem *-a-*, u primjerima u kojima je to opcija. Stjepan Babić u svojoj zbirci preskriptivističkih tekstova (*Hrvatski jučer i danas*, Školske novine, Zagreb, 1995) tako, govoreći o gen^{mn} sa suglasničkom skupinom na kraju osnove (na primjeru oblikā *sortata – sorta – sorti*), piše (str. 172): »Pravilno je sve troje s prednošću redom koji ste naveli.« Babić, dakle, »dopušta« sva tri oblika, ali točno određuje stupanj njihove »prihvatljivosti«, što onda utječe na odnos lektorā prema dotičnima, pri čemu »dopušteni ali ne i preporučljivi« oblici (kao *sorti*) u praksi zapravo postaju »nepravilnima« te su podložni lektoriranju i »ispravljanju«. Zašto Babić ne voli nastavak *-i*, može se vidjeti u nastavku njegova pisanja (str. 173), gdje piše da »se prodor nastavka *-i* zbio prije u srpskome književnom jeziku ili [je] tamo bio jači i očitiji pa je ruski slavist V. Gudkov to zabilježio kao jednu od srpsko-hrvatskih jezičnih razlika.« No Babić ne misli da je nastavak *-i* navodno srpski zbog realne spontane jezične upotrebe, nego da je to posljedica toga što je preskriptivizam u Srbiji slabiji: »Na tu je razliku vjerojatno utjecala činjenica što se Hrvati više drže propisane norme, a Srbi više pišu po jezičnom osjećaju (...)«. Zatim još četiri puta do kraja teksta spominje »političku stranu« i navodnu »politizaciju« nastavka *-i* (da bi se takva razina politizacije i osuđivanja pukoga varijantnog genitivnog nastavka shvatila i kontekstualizirala, valja uzeti u obzir da je taj tekst izvorno pisan 1991, kada su takvi preskriptivističko-politički neznanstveni stavovi prije bili pravilo nego iznimka). Iz svega je toga lako razumjeti kakav je generalno preskriptivistički odnos prema nastavku *-i*.

73 Zanimljivo je što u svojem jezičnom »savjetniku« (*Reci mi to kratko i jasno. Hrvatski za normalne ljude*, Novi liber, Zagreb, 2009) o tome piše Nives Opačić (na str. 122): »Ima imenica koje u genitivu množine mogu imati dvostruke, pa i trostruke oblike, a svi su s gledišta norme pravilni. U elektroničkim medijima, međutim, dosljedno istjeruju sve oblike koji ne završavaju na *-a* u tom padežu, pa govore isključivo *pet milijarda*, što je moguće, no nije pogrešno ni *pet milijardi*, pa kad može ravnopravno i jedno i drugo, ne bi trebalo istjerivati iz upotrebe ni jedno ni drugo. (...) Dakle, ako imam na nešto pravo (u ovom slučaju na izbor nastavka između više pravilnih opcija), zašto bih dopustila da mi to pravo uskratit »nepoznat netko« samo zato što se njemu tako više sviđa ili što mu je (još nepoznatiji i neukiji »netko«) tako zapovjedio?!« Dakle, jedna od poznatijih preskriptivističkih ideologinja priznaje da preskriptivistička »pješadija« (u načelu lektori te osobe koje su u većoj mjeri pounutrine preskriptivističku ideologiju) progoni oblike poput *milijardi* (a što je zapravo samo posljedica uobičajene preskriptivističke prakse da se, kada u jeziku postoji varijacija, više-manje nasumično bira što će se iz jezika izbacivati), ali ona sama nije za to. To je dobro poznata »strategija liberalnog savjeta« (usp. Starčević 2016: 96–98), kojom se preskriptivisti pokazuju »široke ruke« te u nekim slučajevima popuštaju i kažu da »može i ovo i ono« da bi u drugim slučajevima, gdje propisuju samo jedan od oblikā, mogli biti stroži.

mativni priručnici u pravilu sadržavaju i takav lik⁷⁴ (npr. ERj), ali ga širi i na mladi gen^{mn} *trávī*, gdje se u normativnim priručnicima javlja isključivo oblik *trávā* (koji je i dalje daleko najfrekventniji i u govornom jeziku). Zanimljiv je i jedan komentar sa srpskoga foruma, gdje se općenito komentira nastavak *-ā* i *-ī* u gen^{mn}:

Ne znam, meni je nula kao mula i frula, dakle ja lično ne kažem pet muli i pet fruli, već pet mUUUuuulaaa i pet frUUUuuulaaa. Kopao sam po gramatikama standardnog srpskog koje imam. Jedna kaže da te *-a* osnove u genitivu množine uzimaju *-a* sa neakcentovanom dužinom, a da kad je na kraju osnove suglasnička grupa onda arbitrarno od reči do reči uzimaju ili *-a* (uz nepostojano »a« koje razbije suglasničku grupu) mačka —> mačaka ili *-i* (bez nepostojanog »a«) majka —> majki. Sad, kako nula nema suglasničku grupu pre *-a*, valjda ne spada u tu grupu koja se koleba između *-a* i *-i* (u standardu). Nigde nisam eksplicitno naišao na podatak šta u slučaju reči nula standardni jezik prihvata kao genitiv množine (možda će neko drugi naći). Ja sam svakako čuo druge da tako govore, ali ne verujem da i sam kolokvijalno koristim »pet nuli«. Ne zvuči mi »uhu« pravilno.

Ono što govornika zbunjuje jest to što u govoru čuje oblike poput gen^{mn} *nuli* (iako ih sâm ne upotrebljava), a što ne nalazi u gramatikama standardnoga dijalekta.

U nastavku ćemo istaći nekoliko zanimljivosti koje se vide u primjerima iz našega korpusa. Iza rečenice »Burić od uplašениh *srni* stvorio lavove«, gdje se javlja inovativni gen^{mn} *srni*, odmah u rečenici nakon nje vidi se stariji gen^{mn}: »(...) probudio je momčad i od uspavanih i letargičnih *srna* (...)«. Ti primjeri plastično upućuju na varijantnost koja postoji kod mnogih oblika iz našega korpusa inovativnih genitiva množine. Donekle je sličan i primjer iz Srbije gdje imamo »(...) bilo je mnogo *baki* i *deka* koji imaju decu (...)«, gdje se vidi inovativan prvi oblik (*baki*), ali stari drugi oblik (*deka*) iako su riječi semantički povezane i imaju isti sufix. U primjeru »Da je Institut zatvor, koštala bi na crno najmanje deset šteki *pljuga*« vidimo kako u kolokaciji *deset šteki pljuga* imamo prvo inovativni gen^{mn} *šteki* pa onda stariji oblik *pljuga* (iako je inače potvrđeno *pljugi*). No da to ne mora uvijek biti tako, vidi se po primjeru »Ja bi dala sedam *šteki pljugi* da ide na klavir. Ali ne.« [forum, Hrvatska], gdje imamo oba mlada oblika. Zanimljiv je i slučaj iz govora gdje je govornica iz Zagreba prvo rekla gen^{mn} *sezoni* da bi se odmah sama ispravila na *sezona*. To nedvojbeno ukazuje na jezičnu promjenu u toku i na varijantnost i nesigurnost koje se pri tome javljaju.

74 To, naravno, ne znači puno. Preskriptivističke prakse (formalne i neformalne) osuđuju, propisuju ili preferiraju (i) dosta toga što je formalno »dopušteno« u standardu. Tako se npr. može preferirati upotreba *-omu* u dativu, a *-om(e)* u lokativu ili upotreba prvo *-oga* pa onda *-og* kad su dva pridjeva zaredom (*hrvatskoga književnog jezika*) iako je to potpuno artifično (uz napomenu da se izvorno *-omu* stvarno javlja u dat^đ, a *-om* u lok^đ, no ta razlika realno u standardnom dijalektu nije očuvana) i nigdje se ne propisuje da mora biti baš i samo tako.

Kako je već napomenuto, nastavak *-i* proširio se izvorno iz *i*-osnovâ (te možda, bar ponegdje, i iz zamjeničko–pridjevskoga gen^{mn} nakon gubljenja dočetnoga *-h*) prvo na *e*-osnove sa suglasničkim skupom na kraju osnove, što je tip koji se i sâm širi⁷⁵, da bi se odande počeo širiti i na osnove bez suglasničkoga skupa. Iako se ta promjena može vidjeti širom štokavskoga (i štokaviziranoga) teritorija, ona, osim u nekoliko internetskih komentara, još uvijek nije metajezički zamijećena te je uglavnom nema u preskriptivističkim savjetima. To bi možda upućivalo na relativnu recentnost širenja te promjene u toku. No samu je promjenu jako teško datirati, tim više što se *-i* kod osnovâ bez suglasničkoga skupa na kraju može naći i u relativno starim izvorima⁷⁶ – premda to može biti neovisno od recentnoga širenja toga nastavka.

Daničić (1874: 84–85) tako citira u starijim izvorima *tisući* (15. st.), *zlobi, kosi, strili, suzi* (15. – 16. st.), *hijadi, hvali, plaći, stazi* (17. st.). Tu je svakako riječ o tipološki istoj pojavi (utjecaj nastavka gen^{mn} *i*-osnovâ na *e*-deklinaciju), no pitanje je ima li recentno širenje nastavka *-i* u takvim riječima izravno veze s navedenim starim oblicima. Sigurno je da je kod najranijih potvrda nastavak *-i* mogao biti unesen samo iz *i*-osnovâ, ne i iz zamjeničko–pridjevskoga gen^{mn} jer se *h* u štokavskom gubi, kako rekosmo, tek od 17. stoljeća (Brozović i Ivić 1988: 13). Kod starih slavonskih pisaca Maretić (1910: 166) nalazi samo *personi* (1746. godina) i *fali* (1833. godina). Maretić (1963: 177) navodi Vukovo *lādī*, no to je arhaizam jer to izvorno nije *ā*-osnova (praslavenski gen^{mn} *oldjъ, usp. staroslavenski *ladii* < *oldji⁷⁷). Ivšić (1913/II: 15–16) za staroštokavsku Posavinu navodi gen^{mn} (u raznim govorima) *mašinī, mēkotī, mūnī, prójī, sēkī, snāši, strīnī, svīnī, zādrugī*.

No zašto se uopće širi novi nastavak *-i* (prvo nakon suglasničkih skupina, a onda i nakon samostalnih suglasnika na kraju osnove)? O tome smo već nešto rekli govoreći o imenicama sa suglasničkim skupovima na kraju osnove, no ovdje to moramo proširiti. Naime, problem sa starim nastavkom *-ā* jest što je on slab. Naime, on je nedovoljno razlikovan od nastavka nom^{id} *-a* jer je razlika samo kvantitativna (što se tiče nastavka) – iako se u štok. nom^{id} *glāva* i gen^{mn} *glāvā* (ili nom^{id} *jāgoda* – gen^{mn} *jāgōdā*) razlikuju po dužini/dužinama, ta je opreka slabija nego što bi bila da razlika nije samo kvantitativna (takoder, treba uzeti u obzir da zanaglasne dužine u novije vrijeme mogu i nestajati⁷⁸). Tako je oblik *glāv*⁷⁹ koji nalazimo u dijalektima u tom pogledu bolji, kao i ino-

75 Već Rešetar (1907/2010: 227) kaže, objašnjavajući kako u Dubrovniku (vidi također gore za Konavle), Prčanju u Boki kotorskoj i Ozrinićima u Crnoj Gori nema nastavka *-i* nakon suglasničke skupine, ustvrđuje da to *-i* »u novije vrijeme – makar u književnome jeziku – uzima sve više maha (*crkvī* za *crkāvā*, *sablī* za *sabaļa* itd.).«

76 U Dalmaciji se nastavak *-i*, recimo, redovno javlja u gen^{mn} *ūrī* (vidi npr. Šimundić 1971: 106). Tako je i u Splitu. To je zacijelo zbog šire tendencije da riječi za mjere dobiju taj nastavak, bile ženskoga ili muškoga roda (usp. u Splitu *minūt* – gen^{mn} *minūti*, štok. *sāti, hvāti, mjesēci* itd.).

77 Naše je *ladī*– od osnove *oldj– sa slabim jerom u padežima kao što je gen^{id} *oldję (tu jer ispada pa kasnije *dj > đ, dok u gen^{mn} *oldjъ > *ladjъ u jakom položaju > *ladī, dok je đ u Vukovu *lādī* analoško prema drugim oblicima).

78 Za gubljenje zanaglasnih dužina vidi Kapović 2015: 750–762.

79 Oblik *glāvā* (< *glāvā*) nije mlađi od *glāv*, kako se to tradicionalno misli, nego je riječ o kompleksnom povijesnom razvoju iz praslavenskoga, pri čemu su i nulti morfem i *-ā* odrazi praslavenskoga nastavka – usp. Kapović 2015: 537–540.

vativni oblik poput *glavah*, *glavih* i sl. koji se mogu naći u nekim dijalektima⁸⁰. S obzirom na slabost čisto kvantitativne opreke, kod osnovâ sa suglasničkim skupinama razlika je zacijelo više počivala na umetanju *-ā-* između suglasnikâ (bilo da je riječ o izvornom ili sekundarnom poluglasu) – tako se gen^{mn} *mājākā* od nom^{jd} *mājka* razlikovao primarno umetnutim *-ā-*, a ne toliko nastavkom. Problem nastaje kada se, analogijom prema ostalim padežima i tendencijom ujednačavanja osnove prema njima (*majk-*), tâ, ipak kompleksna, alternacija gubi (vidi početak članka). Kod nekih je naglasnih tipova⁸¹ razlika nom^{jd} i gen^{mn} veća zbog naglasnih alternacija (npr. nom^{jd} *jāma* – gen^{mn} *jāmā*, nom^{jd} *vōda* – gen^{mn} *vōdā*, nom^{jd} *lōpata* – gen^{mn} *lōpātā*). To je opreku nom^{jd} i gen^{mn} činilo jačom, no ona je i dalje ostajala tek kvantitativno–naglasna⁸² (što je slabije od čisto morfološke razlike), a dodatno je predstavljala i poteškoću zbog kompleksnih naglasnih alternacija koje su usložnjavale naglasne smjene i gen^{mn} činile drugačijim od svih ostalih padeža. Stari je gen^{mn} u štokavskom tako bio trostruko slab – razlikovao se ili umetanjem *-ā-* (čime je gen^{mn} bio različit od svih ostalih padeža pa se javljala tendencija ujednačavanja) ili samo kvantitativno tj. kvantitativno–naglasno (što je razlika slabija od one putem potpuno različitih nastavaka), pri čemu su naglasne razlike dodatno usložnjavale naglasne alternacije (pa se i tu javlja tendencija ujednačavanja).

S obzirom na sve to lako je shvatiti širenje mladeg nastavka *-ī* (i u tipu *bākī* umjesto *bākā* i u tipu *brāzdī* umjesto *brāzdā*) u štokavskom. Osim što je nastavak gen^{mn} *-ī* svakako razlikovniji od nastavka nom^{jd} *-a* nego što je to slučaj s nastavkom gen^{mn} *-ā*⁸³ (gen^{mn} *brāzdī*, *bākī* različitiji je od nom^{jd} *brāzda*, *bāka* nego što je to stariji gen^{mn} *brāzdā*, *bākā*⁸⁴), pogotovo ondje gdje se zana-glasne dužine (djelomično ili potpuno) gube, uvođenje nastavka *-ī* također eliminiira postojeće naglasne alternacije u nekim naglasnim tipovima⁸⁵, što sistem čini jednostavnijim (iako ne i razlikovnijim). Tako umjesto *māmā* s duženjem dobivamo *māmī* s naglaskom kao u ostalim padežima (isto i *krāstī* umjesto *krāstā*, *žēnī* umjesto *žēnā*, *budālī* umjesto *budālā*, *kōnobī* umjesto *kōnōbā*⁸⁶). Tu se zapravo suprotstavljaju dvije različite težnje – jedna za što većom ra-

80 Naravno, u većini štokavskih govora *h* nestaje pa nikakvo *-ah* ili *-ih* nije bilo opcija. No u Crnoj Gori, gdje *-h* ne nestaje svuda, ima puno govora koji su u gen^{mn} dodali *-h* (prema zamjenicama/pridjevima) te se javljaju nastavci *-āh* > *-āgl/-āk* (ili *-āh/-āgl/-āk* sa specifičnim crnogorskim odrazom poluglasa kao otvorenoga *e*). To dodavanje *-h* također upućuje na »slabost« nastavka *-ā*.

81 Za detalje naglasnih alternacija u *e*-deklinaciji tj. *ā*-osnovama vidi Kapović 2011c.

82 Ovdje i u osnovi, a ne samo na nastavku.

83 Slična bi tendencija mogla biti djelomičnim razlogom (nikako i jednim) širenja novih nastavaka u 1^{jd} prezenta, gdje su se stari likovi kao 1^{jd} *būdu gubili (tj. bili zamjenjivani inovativnim *būdēm*) možda i zato što su bili preslični 3^{mn} *būdū*.

84 To što je novi gen^{mn} *brāzdī* sličan dat/lok^{jd} *brāzdi* manje je problematično jer je to dat/lok^{jd}, a ne nom^{jd}, a i dalje postoji kvantitativna razlika kao i prije.

85 Jer kod nastavka *-ī*, koji dolazi iz *i*-osnovâ (usp. Kapović 2007), nema naglasnih alternacija kao kod nastavka *-ā* (osim što i jedan i drugi privlače naglasak u pomičnoj naglasnoj paradigmi). Usp. štokavski gen^{mn} *nōcī* (usp. gen^{jd} *nōci*) bez duženja osnove prema gen^{mn} *kōsā* s duženjem osnove (usp. gen^{jd} *kōsē*).

86 Naravno, do ujednačavanja naglasaka u tipu *lōpātā* umjesto starijeg *lōpātā* može doći i bez unošenja novoga nastavka (vidi Kapović 2011c: 149). No s novim nastavkom takve alternacije više nikako ne može biti (jer je nema ni u *i*-osnovama odakle taj nastavak dolazi).

zlikovnošću različitih padeža (te stoga za uvođenjem nastavka *-ī* umjesto *-ā*), a druga za njihovom što većom uniformnošću (te stoga uvođenjem nastavka *-ī* koji ukida postojeće naglasne alternacije). Nastavak *-ī* tako je u dvostrukoj prednosti – odjednom je i razlikovniji (samim nastavkom) i uniformniji/jednostavniji (jer nastavak ne izaziva dodatne naglasne alternacije).

Naravno, »slabost« nastavka *-ā* treba shvatiti uvjetno – to je tek mali poticaj i sitna prednost u procesu jezične promjene. »Slabost« toga nastavka nika-ko ne garantira da se promjena mora dogoditi ili da će se nužno u potpunosti proširiti i odviti do kraja, a nastavak *-ā* (čak i ako se potpuno izjednači s *-a* u nom^d nakon gubitka zanaglasnih dužina) može svejedno nastaviti funkcionirati u jeziku svim problemima unatoč⁸⁷. Uostalom, u povijesti je (novo)štokavskoga *-ā* unatoč »slabosti« nadvladao svoju staru varijantu – nulti morfem (usp. Kapović 2015: 537–540).

Situacija je jednostavnija u govorima bez tonskih i kvantitativnih opreka. Kao što smo vidjeli, nastavak se *-i* često javlja i u suvremenom poštokavljenom zagrebačkom govoru, pogotovo u slengovskim riječima. Širenje toga nastavka u Zagrebu će svakako imati veze i sa zagrebačkim dinamičkim naglaskom, tj. odsustvom tona i razlikovne dužine (Kapović 2006: 65). Naime, *žvaka* – gen^{mn} *žvaki* svakako je razlikovnije od *žvaka* – gen^{mn} *žvaka*, gdje su nom^d i gen^{mn} jednaki (a gen^{mn} se poklapa s dat/lok^d).

Moguće je da na širenje novoga *-i* u pojedinim govorima utječu i druge posebne lokalne prilike. U starom kajkavskom govoru zagrebačke jezgre, prema Magneru (1966: 30), javljali su se samo genitivi tipa *žemlja/žemljah*, *šunka/šunkah*, *pesma*, dakle nije bilo nastavka *-i*. No on se zato javljao u starom kajkavskom govoru zagrebačke periferije (ZK 1998: 52), gdje se bilježe likovi *kruški/kruških*, *pesmi/pesmih*, *guski/guskih*, *rúk/rúka/rúki/rukih*, *ploč/ploča/ploči/pločih*. Kako se u zagrebačkom govoru, bilo da je riječ o konzervativnoj kajkavskoj ili o posve štokaviziranoj i standardu najbližoj varijanti, *h* nikad ne gubi (osim u uobičajenim i općeproširenim *allegro*-oblicima kao *očesh*, *ajmo* i sl.), moguće je da su nastavci *-i* i *-ih* nepovezani (prvi prema *i*-osnovama, drugi prema pridjevima/zamjenicama⁸⁸). Vjerojatno je utjecaj govora stare zagrebačke periferije pridonio frekvenciji likova na *-i* u suvremenom govoru Zagreba danas, i iza suglasničkih skupina, a onda i u osnovama bez suglasničkih skupina na kraju⁸⁹.

87 Uostalom, u *i*-osnovama 8 padeža (od njih 14 sve skupa) završava na *-i* (s tim da je to *-i* u gen^{mn} dugo, a u pomičnom naglasnom tipu može imati drugačiji naglasak od drugih padeža u lok^d, gen^{mn} i katkad instr^d, gdje je *-i*, uostalom, samo jedna varijanta nastavka – vidi Kapović 2007 za detalje). To je i jedan od razloga zašto se u novije vrijeme, možda samo u formalnom govornom stilu kao hiperkorekcija, može čuti prijenos nastavka *-ju* iz instr^d na lok^d, npr. na *požrtvovnošću* umjesto na *požrtvovnosti* (analogijom prema instr^d *požrtvovnošću* uz varijantu *požrtvovnosti*). Usp. primjer s jednoga hrvatskog portala: »Nadbiskup je na početku zahvalio katoličkim skautima na *požrtvovnošću* te izrazio radost što se skautski pokret širi po cijeloj Hrvatskoj«.

88 Iako u mnogim kajkavskim govorima koji gube *h* nastavak *-i* u gen^{mn} (ali u lok^{mn}) doista nastaje od starijeg *-ih*.

89 Slično tome, čakavski supstrat/adstrat mogao je u obalnim štokavskim/poštokavljenim gradovima također utjecati na širenje oblikâ s nastavkom *-i* (npr. *úrī* i sl.).

Širenje nastavka *-i* na riječi poput *baki* i *blokadi* svakako izgleda kao da ima tendenciju širenja. No iako se taj nastavak sada može pojaviti na vrlo široku teritoriju u veliku broju primjerâ, da bi ga se sagledalo realno, treba reći da je on u mnogim primjerima još razmjerno tek efemerno prisutan u odnosu na stariji nastavak *-a*. To možemo prigodno ilustrirati s nekoliko podataka. U hrvatskom korpusu *hrWac* (pretraživanje 23. 3. 2018.) gen^{mn} *sezona* javlja se 12.700 puta, a novi gen^{mn} *sezoni* samo jednom (na *srWac* gen^{mn} *sezona* 2.888, a gen^{mn} 1; na *bsWac* gen^{mn} *sezona* 2.554, a novi gen^{mn} *sezoni* 1). Gen^{mn} *svađa* (uključujući i pisanu varijantu <svadja>) javlja se 4.149 puta, a novi gen^{mn} *svađi* samo 16 puta (na *srWac* gen^{mn} *svađa* 1.221, a gen^{mn} *svađi* 1; na *bsWac* gen^{mn} *svađa* 817, a gen^{mn} *svađi* samo 4 puta). Ipak, kod slengovskih riječi može biti drugačije – npr. za slengovsku zagrebačku riječ *pljuga* ‘cigareta’ gen^{mn} *pljuga* javlja se 11 puta, a novi gen^{mn} *pljugi* 20 puta⁹⁰. U svakom slučaju, unatoč širenju novoga nastavka stari je nastavak još uvijek izrazito dominantan u većini riječi.

Bez posebnoga istraživanja ne može se znati javlja li se mladi nastavak više kod mladih govornika. Ako je tako i ako se nastavak postupno širi na sve više imenicâ i postaje sve frekventniji, to bi onda upućivalo i na daljnje širenje toga nastavka. Izgleda razumno očekivati da će u budućnosti nastavak *-i* u primjerima gen^{mn} kao *baki* ili *sezoni* biti daleko rašireniji i frekventniji nego što je to slučaj danas.

Literatura⁹¹

- ARj = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, sv. 1–97 [dijelovi I–XXIII], JAZU, Zagreb 1881–1976.
 Brozović, Dalibor i Pavle Ivić (1988). *Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«.
- Budmani, Pietro (1867). *Grammatica della lingua serbo-croata (illirica)*. Beč.
- Čirgić, Adnan, Ivo Pranjaković i Josip Silić (2010). *Gramatika crnogorskoga jezika*. Podgorica: Ministarstvo prosvjete i nauke Crne Gore.
- Даничић, Ђуро (1874). *Историја облика српскога или хрватскога до свршетка XVII вијека*. Београд: Државна штампарија.
- ERj = *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, Ranko Matasović i Ljiljana Jojić (ur.) (2002). Zagreb: Novi liber.
- Ivšić, Stjepan (1907). Šaptinovačko narječje. *Rad JAZU* 168: 113–162.
- Ivšić, Stjepan (1913). Današnji posavski govor. *Rad JAZU* 196 (I): 124–254, 197 (II): 9–138.
- Jahić, Dževad, Senahid Halilović i Ismail Palić (2004). *Gramatika bosanskoga jezika za srednje škole*. Zenica: Dom štampe.
- Kapović, Mate (2006). Najnovije jezične promjene u zagrebačkom govoru. *Kolo* 4: 55–69.
- Kapović, Mate (2007). Naglasne paradigme imeničnih *i*-osnovâ u hrvatskom. *Croatica et Slavica Iadertina* III: 71–79.
- Kapović, Mate (2011a). *Čiji je jezik?*. Zagreb: Algoritam.

90 No pretraga na Googleu (5. 3. 2018) za sintagmu *zgodnih treba* ima 25 rezultata, dok *zgodnih trebi* ima samo četiri pojavnice (u korpusu se taj primjer teško pretražuje zbog miješanja s glagolom *trebati*).

91 Među popisom literature (citirane u članku) navode se samo znanstvena djela citirana u članku, ne i preskriptivistički izvori.

- Kapović, Mate (2011b). Language, Ideology and Politics in Croatia. *Slavia centralis* IV/2: 45–56, <https://doi.org/10.17161/SCN.1808.8578>.
- Kapović, Mate (2011c). Naglasak ā-osnova u hrvatskom – povijesni razvoj. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 17: 147–172.
- Kapović, Mate (2015). *Povijest hrvatske akcentuacije. Fonetika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Kašić, Zorka (1995). Govor Konavala. *Srpski dijalektološki zbornik* XLI: 241–396.
- Klajn, Ivan (2005). *Gramatika srpskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Lončarić, Mijo (1996). *Kajkavsko narječje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Magner, Thomas (1966). *A Zagreb Kajkavian dialect*. University Park: The Pennsylvania State University.
- Maretić, Tomo (1910). Jezik slavonskih pisaca. Prilog istoričkoj gramatici hrvatskoj ili srpskoj. *Rad JAZU* 73: 146–233.
- Maretić, Tomo (19633). *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnoga jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Marković, Ivan (2012). *Uvod u jezičnu morfologiju*. Zagreb: Disput.
- Peco, Asim (1961). Akcenat sela Ortiješa. *Građa (Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine)* X: 5–51.
- Rešetar, Milan (2010). *Štokavski dijalekat*. Podgorica: Matica crnogorska [izvornik: Rešetar, Milan (1907). *Der štokavische Dialekt: mit zwei Karten*. Wien: Alfred Hölder, K. u K. Hof- und Universitäts-Buchhandler].
- Silić, Josip i Ivo Pranjković (2005). *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.
- Starčević, Anđel (2016). Govorimo hrvatski ili »hrvatski«: standardni dijalekt i jezične ideologije u institucionalnom diskursu. *Suvremena lingvistika* 42/81: 67–103.
- Šimundić, Mate (1971). *Govor Imotske krajine i Bekije*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Šimunović, Petar (20092). *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Zagreb: Golden marketing–Tehnička knjiga.
- Šurmin, Đuro (1895). Osobine današnjega sarajevskoga govora. *Rad JAZU* 121: 186–209.
- Težak, Stjepko i Stjepan Babić (1971). *Pregled gramatike hrvatskosrpskog jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Trudgill, Peter (2002). *Sociolinguistic Variation and Change*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- ZK 1998 = Šojat, Antun, Vida Barac–Grum, Ivan Kalinski, Mijo Lončarić i Vesna Zečević (1998). *Zagrebački kaj, govor grada i prigradskih naselja*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Internet:

- bsWac* v1.2 (2014): http://nl.ijs.si/noske/all.cgi/corp_info?corpname=bswac
- hrWac* v2.2: <http://nl.ijs.si/noske/wacs.cgi/first?corpname=hrwacireload=1>
- srWac* v1.2 (2014): http://nl.ijs.si/noske/all.cgi/corp_info?corpname=srwac

The spread of the ending -i in genitive plural of e-declension in modern Štokavian

The paper discusses the (up until now barely discussed in the literature) spread of the ending *-i* in *e*-stems (from forms like *majki* ‘mothers’ or *Dalmatinki* ‘Dalmatians’ with a cluster-ending stem to forms like *baki* ‘grandmothers’ or *sezoni* ‘seasons’) in modern standard or standard-like Štokavian. Examples of such genitival forms are adduced from living modern language (mostly from the internet) and the process is analyzed historically and structurally.

Ključne riječi: genitiv množine, štokavski, jezične promjene, jezične inovacije

Keywords: genitive plural, Štokavian, language change, language innovation